

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ,
РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ПРОЈЕКТИ

ДЕЦЕМБАР, 2012.

Контакт: projekti@merz.gov.rs

Даме и господо

Одговорни према генерацијама које долазе, јер желимо да им омогућимо да живе у еколошки и енергетски развијеној и безбедној земљи, постављајући оквире развоја који ће обезбедити нова радна места кроз улагање у пројекте из ових области, дефинисали смо стратешке циљеве развоја енергетике и заштите животне средине.

Нова радна места кроз развој и брига за здравље људи одредили су и стратешки правац којим заједно са вама желимо да идемо.

Желимо да подигнемо ниво енергетске ефикасности и обезбедимо интензивније коришћење потенцијала обновљивих извора енергије.

Желимо да се у Србији граде нови енергетски објекти који ће обезбедити не само довољно енергије него и здраву животну средину.

Желимо да идемо правцем отварања регионалних депонија и рециклажних центара и сталне бриге о стању животне средине али и ка претварању еколошких црних рупа, у зелену Србију.

Пред вама је преглед постојећих и потенцијалних пројеката који нас могу довести до остварења циљева.

Пред вама је наша пружена рука да заједно у партнерском односу, Србију учинимо лепшом кућом за заједнички живот

Зато Вас у име Министарства и у моје лично име позивам да заједно гради-мо еколошку и енергетску безбедност Србије и Региона.

Министар енергетике, развоја и заштите животне средине

Проф. др Зорана Михајловић

Садржај

Приоритетни пројекти у области енергетике.....	7
Приоритетни пројекти у области заштите животне средине.....	61

Приоритетни пројекти у области енергетике

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП ЕПС																							
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	РХЕ Бистрица																							
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Меморандум о разумевању и сарадњи између Министарства за инфраструктуру и енергетику РС и Савезног министарства за саобраћај, иновације и технологију Аустрије 2. ЈП ЕПС и конзорцијум SNC Lavalin International INC i CNPE 																							
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	<p>Пројекат је СТРАТЕШКОГ значаја.</p> <p>Један од најатрактивнијих нових хидроенергетских објеката је реверзибилна хидроелектрана „Бистрица”, снаге 680 MW, у близини постојеће ХЕ „Бистрица”. Енергетски значај и улога ове РХЕ, нарочито су важни на регионалном тржишту енергије, поготово због постојања узводних акумулација на Увцу (Увац и Кокин Брод) чије регулисане воде би могле да се користе за вршни рад заједно са постојећом ХЕ „Бистрица”</p>																							
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	У току је финализација Анализе оправданости за РХЕ „Бистрица”																							
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	600.000.000 €																							
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2015. године																							
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2020. године																							
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	тражи се																							
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Основне карактеристике су:</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Тип електране</td> <td>Реверзибилна</td> </tr> <tr> <td>Кота нормалног успора</td> <td>812 mnm</td> </tr> <tr> <td>Корисна запремина акумулације</td> <td>80x106 м3</td> </tr> <tr> <td>Кота доње воде</td> <td>430 mnm</td> </tr> <tr> <td>Тип и број агрегата</td> <td>једноstepена пумпа-турбина x 4</td> </tr> <tr> <td>Проток по агрегату</td> <td>42/54 м3/с</td> </tr> <tr> <td>Напор/пад</td> <td>397/381 м</td> </tr> <tr> <td>Номинална снага мотор/генератор</td> <td>180/180 MVA</td> </tr> <tr> <td>Инсталисана снага</td> <td>680 MW</td> </tr> <tr> <td>cos φ</td> <td>1,0 / 0,95</td> </tr> </tbody> </table> <p>Горњи базен РХЕ „Бистрица” је новопројектована акумулација Клак на Увцу, непосредно низводно од акумулације Радојња, чија је енергетска вредност око 60 GWh, док је доњи базен постојећа акумулација ХЕ „Потпећ”. Од 1973. до 1980. рађена је пројектна документација уз истражне радове. За брану Клак урађен је главни грађевински пројекат. У току је финализација Анализе оправданости за РХЕ „Бистрица”, у оквиру које је урађена процена инвестиција за техничко решење дефинисано идејним пројектом из 1980. године.</p>		Основне карактеристике су:		Тип електране	Реверзибилна	Кота нормалног успора	812 mnm	Корисна запремина акумулације	80x106 м3	Кота доње воде	430 mnm	Тип и број агрегата	једноstepена пумпа-турбина x 4	Проток по агрегату	42/54 м3/с	Напор/пад	397/381 м	Номинална снага мотор/генератор	180/180 MVA	Инсталисана снага	680 MW	cos φ	1,0 / 0,95
Основне карактеристике су:																								
Тип електране	Реверзибилна																							
Кота нормалног успора	812 mnm																							
Корисна запремина акумулације	80x106 м3																							
Кота доње воде	430 mnm																							
Тип и број агрегата	једноstepена пумпа-турбина x 4																							
Проток по агрегату	42/54 м3/с																							
Напор/пад	397/381 м																							
Номинална снага мотор/генератор	180/180 MVA																							
Инсталисана снага	680 MW																							
cos φ	1,0 / 0,95																							

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП ЕПС
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	ТЕНТ БЗ
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ:	Протоколи о сарадњи са: 1. RWE 2. Кинески конзорцијум
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је СТРАТЕШКОГ значаја. Производња електричне енергије у термоелектранама базира се на сагоревању лигнита са површинских копова колубарско-тамнавског угљеног басена. Ради даљег развоја и изградње термоблокова на овој локацији, указала се потреба за анализом могућности и оправданости наставка изградње на постојећој локацији Ворбис, изградњом савремено конципираног блока укупне снаге око 700 MW, уз уважавање свих мера заштите животне средине
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Инвестиционо-техничком документацијом за изградњу блока БЗ у ТЕ „Никола Тесла” анализирана је изградња блока снаге 744 MW, са нето степеном корисности од приближно 40 одсто. Спроведене анализе показују да је ова инвестиција оправдана, односно да су сви параметри рентабилности објекта позитивни
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	1.500.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2014. године
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2018-2019. године
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Средства нису обезбеђена, а начин реализације самостално/стратешки партнер.
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Термоелектрана ТЕ „Никола Тесла Б” налази се на десној обали реке Саве, око 60 километара узводно од Београда. До 1985. године реализована је прва фаза изградње термоенергетских блокова, која обухвата два блока инсталисане снаге од по 620 MW (ТЕ „Никола Тесла Б”). До 1985. године реализована је прва фаза изградње и то подизањем два блока по 620 MW (ТЕ „Никола Тесла Б”), а пројектно техничком документацијом на овој локацији је предвиђена изградња још два блока исте снаге. Током изградње прве фазе ТЕ „Никола Тесла Б”, пројектована су и изграђена поједина постројења и објекти који су предвиђени и за потребе друге фазе изградње. Подизањем новог блока БЗ, снаге око 700 MW, реализовала би се друга фаза изградње. Смештај новог блока на овој локацији базирао се на захтеву за што већом функционалношћу технолошког процеса, уважавајући основне претпоставке:</p> <ul style="list-style-type: none"> - нови блок БЗ се гради у продужетку постојећих блокова Б1 и Б2 - инсталисана снага новог блока биће око 700 MW - на овој локацији неће бити даље изградње - нови блок уклапа се архитектонски, грађевински и технолошки у постојећу диспозицију, сагласно расположивом простору, водећи рачуна о објектима изведеним у оквиру прве фазе изградње, као и простору за смештај еколошких капацитета.
Основни параметри ТЕ „Никола Тесла БЗ”	
Снага блока	~ 744 MW
Број јединица	1
Котао	са наткритичним параметрима паре
Турбина	кондензациона са накнадним догревањем паре и регенеративним загревањем напојне воде и кондензата
Основно гориво	лигнит из колубарског басена, 6.700 kJ/kg
Степен корисности блока (нето)	≥ 40 %

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП ЕПС
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	ПК Радљево
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је СТРАТЕШКОГ значаја Изградња и експлоатација рудника значајна за рад будућих ТЕ Колубара Б и ТЕНТ БЗ
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	700.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2014. г.
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2020. г.
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Средства нису обезбеђена, а начин реализације самостално/стратешки партнер
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Површински коп, лигнит 13 мил.т .

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП ЕПС
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>ТЕ ТО Нови Сад</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ:	Потписан протокол између Конзорцијума понуђача који чине МЕТКА, GGE, Оптима и Енергије Нови Сад.
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је НАЦИОНАЛНОГ значаја
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Сагласно одлуци УО пројектне компаније Енергија Нови Сад (ЕНС), након условног прихватања понуде Конзорцијума, приступило се преговорима по Техничкој понуди конзорцијума. Крајем августа је добијена модификована понуда и два сценарија бизнис плана и у току је њихово разматрање. На основу споразума који су потписали са чланицама Конзорцијума, преговорима већ присуствују представници НИС-а, односно Газпромџефт-а.
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	480.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013. година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2015. године
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Средства нису обезбеђена / Конзорцијум (МЕТКА, GGE, Оптима, НИС, односно Газпромџефт) и Енергија Нови Сад
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Разматрањем већег броја могућих варијанти реконструкције постојеће ТЕ-ТО „Нови Сад” у гасно-парно постројење, уз коришћење постојеће опреме и пољењем са изградњом новог гасно-парног блока уз коришћење постојеће локације и инфраструктуре закључено је да је економски најисплативија изградња новог когенерацијског гасно-парног блока велике снаге и енергетске ефикасности. Постојећа ТЕ-ТО „Нови Сад” пројектована је да у когенеративном режиму рада производи електричну енергију, топлотну енергију за грејање Новог Сада и технолошку пару за потребе Рафинерије нафте. Прва фаза изградње окончана је 1981, а друга 1984. године. Постојеће се последњих година користи углавном током најхладнијих зимских месеци за потребе грејања Новог Сада и за потребе електроенергетског система Републике Србије. Скроман степен искоришћења постојећег когенеративног постројења, без међупрегрева паре, као и високе цене гаса и мазута доводе до веома ограниченог коришћења расположивог инсталисаног капацитета, а тиме до мале производње и прихода. Треба, међутим, имати у виду да је ТЕ-ТО „Нови Сад” и незаменљиви базни топлотни извор система даљинског грејања Новог Сада, из којег се топлотном енергијом снабдева више од 60.000 домаћинстава и других потрошача. С обзиром на поменуто вишеструку улогу ТЕ-ТО „Нови Сад”, наметнула се потреба за изналажењем новог пословног модела који би омогућио њен економски оправдан рад и задовољење пословног интереса ЈП ЕПС у производњи електричне и топлотне енергије за дугорочно снабдевање система даљинског грејања по цени нижој од произведене у котловским постројењима Новосадске топлане. Кључни разлози за реализацију пројекта изградње новог гасно-парног блока ТЕ-ТО „Нови Сад” су:</p> <ul style="list-style-type: none"> - висок степен искоришћења увозног природног гаса у процесу когенерације електричне и топлотне енергије, као и у кондензационом режиму рада - релативно ниски инвестициони и капитални трошкови у односу на енергетска постројења која користе друга фосилна горива (угаљ, мазут) - могућност рационалног коришћења постојеће инфраструктуре на локацији - кратак рок изградње новог постројења (до три године) сагласно задовољењу растућих потреба електроенергетског система - изразито ниски фиксни трошкови експлоатације савремених гасно-парних постројења - испуњавање најстрожих еколошких стандарда (значајно нижа емисија угљен-диоксида у односу на друга фосилна горива и др.). <p>Економски најповољнији резултати остварили би се кроз изградњу савременог високоефикасног гасно-парног постројења укупне снаге веће од 450 MWел, и високим степеном корисног дејства у производњи електричне</p>

енергије веће од 58 одсто, уз могућност издвајања до 300 MWт топлоте с минималним фактором умањења електричне снаге у комбинованом режиму рада и укупном топлотном ефикасношћу већом од 82 одсто. Основни показатељи тог постројења, које би се уградило у наставку постојеће турбинске хале, дати су у наредној табели.

Основни параметри ТЕ-ТО „Нови Сад”

Номинална електрична бруто снага блока	478 MW (448-492) MW
Топлотна снага одузимања парне турбине	300 MWт
Номинална електрична снага гасне турбине при - ISO условима (0м надморске висине, 60% релативне влажности и температуре ваздуха од - 150Ц)	322 MW
Номинална снага парне турбине са одузимањима	155 MW
Степен корисности гасне турбине	39,5%
Укупни степен корисности постројења у кондензационом режиму рада	око 58%
Укупни термодинамички степен корисности постројења	већи од 82%

Привлачење инвестиционог капитала уз задржавање концепта когенерације електричне и топлотне енергије изискивало је стварање институционалног оквира за дугорочну заштиту јавног интереса у области енергетског снабдевања, кроз формирање заједничког предузећа ЈП ЕПС и Града Новог Сада. Уважавајући овакав концепт, добијена је подршка Владе Републике Србије и остварена сагласност са управом Града Новог Сада. На тај начин створене су полазне претпоставке за интензивни развој пројекта, односно избор стратешког партнера са којим би се реализовао овај пројекат.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП ЕПС														
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>ТЕ Колубара Б</i>														
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ:	Прелиминарни споразум о сарадњи потписан 2011. – EDISON														
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је НАЦИОНАЛНОГ значаја.														
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	На основу Прелиминарног споразума о сарадњи закљученог 30. јуна 2011. године између ЈП ЕПС и Edison SpA, који представља основ за наставак заједничке активности на пројекту, отпочела је фаза изводљивости пројекта, у току су активности на правним, економским и техничким питањима као и затварање финансијске конструкције.														
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	1.820.000.000 \$														
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013. године														
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2019. године														
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Средства нису обезбеђена, кофинансирање са Edison, Италија														
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>ТЕ „Колубара Б” налази се у близини села Каленић, 60 километара југозападно од Београда, на северној страни површинског копа „Тамнава”. Одлука о изградњи тада ТЕ-ТО „Колубара Б”, капацитета два блока по 350 MW, донета је 1983. године. Пројектована је као постројење за комбиновану производњу електричне и топлотне енергије, како би се топлотна енергија испоручивала граду Београду за систем даљинског грејања. Грађевинским радовима на припреми и организацији градилишта 1988. године започети су припремни радови, док се наставак изградње даље одвијао у складу са расположивим финансијским средствима. Уговорена је набавка већег дела основне опреме, која је значајним делом и испоручена. Започете активности у реализацији пројекта и коришћење одобреног кредита Светске банке одвијали су се веома споро, а средином 1992. године, због одлуке Владе и недостатка средстава, активности су биле у потпуности обустављене. До 1992. године, када су због санкција прекинути радови на градилишту, било је изграђено око 40 % објекта, а после тога обављене су само најнужније активности. Због промењене концепције снабдевања Београда топлотном енергијом, измењен је експлоатациони режим рада, у смислу да постројење ради само у кондензационом режиму. У другој половини деведесетих година прошлог века поново је активирана изградња, али без значајнијих помака. Почетком 2000. године питање наставка изградње је актуелизовано, урађен је пресек стања досадашњих улагања и оцена оправданости наставка изградње. Закључено је да постоје техничко-технолошка решења која гарантују савремене радне параметре у рангу модерних термоблокова. Студијом из 2004. године, је утврђено да је у досадашњу изградњу ТЕ „Колубара Б” уложено више од 300 милиона евра.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Основни параметри ТЕ „Колубара Б”</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Снага блока</td> <td>350 MW</td> </tr> <tr> <td>Број јединица</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Котао</td> <td>Combustion Engineering, проточни са поткритичним параметрима паре</td> </tr> <tr> <td>Турбина</td> <td>кондензациона трокућишна са накнадним догревањем паре и регенеративним загревањем напојне воде и кондензата</td> </tr> <tr> <td>Основно гориво</td> <td>лигнит из колубарског басена, 6.700 kJ/kg</td> </tr> <tr> <td>Степен корисности блока (нето)</td> <td>≥37 %</td> </tr> </tbody> </table>	Основни параметри ТЕ „Колубара Б”		Снага блока	350 MW	Број јединица	2	Котао	Combustion Engineering, проточни са поткритичним параметрима паре	Турбина	кондензациона трокућишна са накнадним догревањем паре и регенеративним загревањем напојне воде и кондензата	Основно гориво	лигнит из колубарског басена, 6.700 kJ/kg	Степен корисности блока (нето)	≥37 %
Основни параметри ТЕ „Колубара Б”															
Снага блока	350 MW														
Број јединица	2														
Котао	Combustion Engineering, проточни са поткритичним параметрима паре														
Турбина	кондензациона трокућишна са накнадним догревањем паре и регенеративним загревањем напојне воде и кондензата														
Основно гориво	лигнит из колубарског басена, 6.700 kJ/kg														
Степен корисности блока (нето)	≥37 %														

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП ЕПС
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>РХЕ Ђердап 3</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ:	Потписан је меморандум о сарадњи између ЈП ЕПС и RWE – нов.2011
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је СТРАТЕШКОГ значаја. Изузетно атрактиван пројекат вршне хидроелектране односно пумпно-акумулационог постројења које ће ноћу радити као пумпна станица, а дању при вршним оптерећењима радити као електрана. Повољни хидролошки и енергетски услови, као и повољни услови градње сврставају овај пројекат у најрентабилније те врсте у Србији, а и Европи..
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	Прва фаза 400.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2016.године
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2020.године
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Средства нису обезбеђена, а могу бити кроз стратешко партнерство / кредит/ концесија
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Основна концепција изградње РХЕ „Ђердап 3” заснива се на коришћењу постојеће акумулације ХЕ „Ђердап 1” као доњег базена и формирању горњег базена у долини река Песаче (I и II фаза) и Бродице (III и IV фаза изградње). Пад постројења је око 400 метара, а избором локације преградног профила бране Песача и машинске зграде РХЕ на десној обали Дунава омогућен је релативно кратак довод ($\sum L/X = 6,8$) што ову РХЕ чини економски повољним решењем. Основна концепција изградње РХЕ „Ђердап 3” заснива се на коришћењу постојеће акумулације ХЕ „Ђердап 1” као доњег базена и формирању горњег базена у долини река Песаче (I и II фаза) и Бродице (III и IV фаза изградње). Истичу се повољни морфолошко-топографски и геолошки услови за формирање горњег базена укупне корисне запремине од око 578 хм (акумулација Песача 32,5 хм, акумулација Бродница 545 хм). Идејним пројектом, рађеним 1973. године, предвиђена је фазна изградња и то:</p> <p>-Фаза I: Изградња бране Песача корисне запремине 18,5 хм, доводног тунела дужине 1.915 метара, водостана, челичног цевовода дужине 664 метара и машинске зграде са два агрегата (пумпе/турбине), инсталисане снаге од два пута по 300, односно 600 MW</p> <p>-Фаза II: Надвишење бране Песача за 20 метара да би се обезбедила додатна запремина од 14 хм и изградња још два агрегата и довода истих карактеристика као у првој фази</p> <p>-Фаза III: подразумева изградњу још једног сета довода са два агрегата и ново надвишење акумулације Песача за додатних 37,5 хм корисног акумулационог простора, а као алтернатива је разматрана изградња бране Бродница, чије су акумулационе могућности око 545 хм. На тај начин отвара се могућност изградње и следеће IV фазе, односно нових 600 MW. Базени Песача и Бродница би радили на принципу спојених судова и били би повезани везним тунелом дужине око осам километара. Енергетска вредност ових акумулација би износила око 460 GWx и имала би сезонски значај. Документација из 1973. године је дефинисала фазу I и II, а 1990. године је дефинисана РХЕ „Ђердап 3” са браном Бродница на нивоу идејног решења, односно генералног пројекта.</p>

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП ЕПС																						
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	ТЕ Костолац Б 3																						
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ:	Друга фаза постојећег Кинеског аранжмана																						
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је НАЦИОНАЛНОГ значаја. Ради даљег развоја и изградње термоблокова на овој локацији, указала се потреба за анализом могућности и оправданости наставка изградње на постојећој локацији, изградњом савремено конципираног блока укупне снаге око 350 MW, уз уважавање свих мера заштите животне средине.																						
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Инвестиционо-техничком документацијом за изградњу блока Б3 у ТЕ „Костолац Б” анализирана је изградња блока снаге око 350 MW, са нето степеном корисности од приближно 40 одсто. Спроведене анализе показују да је ова инвестиција оправдана, односно да су сви параметри рентабилности објекта позитивни.																						
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	600.000.000 \$																						
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2014. године																						
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2020. године																						
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	ЕКСИМ БАНКА КИНА																						
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Термоелектрана ТЕ „Костолац Б” налази се на десној обали реке Млаве, у атару села Дрмно у близини Костолца. Производња електричне енергије у термоелектрани базира се на сагоревању лигнита са површинских копова Костолачког угљеног басена. У периоду до 1991. године реализована је прва фаза изградње, изградњом два блока укупне инсталисане снаге 697 MW, односно два блока по 348,5 MW, а пројектно-техничком документацијом на овој локацији је предвиђена изградња још два блока исте снаге. Током изградње прве фазе ТЕ „Костолац Б”, пројектована су и изграђена поједина постројења и објекти који су предвиђени и за потребе друге фазе изградње. Изградњом новог блока Б3, снаге од око 350 MW, реализовала би се друга фаза изградње</p> <p>Основни параметри ТЕ „Костолац Б3”</p> <table border="1"> <tr> <td>Снага блока</td> <td>350 MW</td> </tr> <tr> <td>Број јединица</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Котао</td> <td>наткритични параметрима паре</td> </tr> <tr> <td>Капацитет котла</td> <td>1130 t/h</td> </tr> <tr> <td>Притисак свеже паре</td> <td>254 bar</td> </tr> <tr> <td>Температура свеже паре</td> <td>571 0C</td> </tr> <tr> <td>Температура накнадно прегрејане паре</td> <td>569 0C</td> </tr> <tr> <td>Притисак накнадно прегрејане паре</td> <td>43 bar</td> </tr> <tr> <td>Турбина</td> <td>кондензациона са накнадним догревањем паре и регенеративним загревањем напојне воде и кондензата</td> </tr> <tr> <td>Основно гориво</td> <td>лигнит из Костолачког басена, 7.800 kJ/kg</td> </tr> <tr> <td>Степен корисности блока (нето)</td> <td>≥ 40 %</td> </tr> </table>	Снага блока	350 MW	Број јединица	1	Котао	наткритични параметрима паре	Капацитет котла	1130 t/h	Притисак свеже паре	254 bar	Температура свеже паре	571 0C	Температура накнадно прегрејане паре	569 0C	Притисак накнадно прегрејане паре	43 bar	Турбина	кондензациона са накнадним догревањем паре и регенеративним загревањем напојне воде и кондензата	Основно гориво	лигнит из Костолачког басена, 7.800 kJ/kg	Степен корисности блока (нето)	≥ 40 %
Снага блока	350 MW																						
Број јединица	1																						
Котао	наткритични параметрима паре																						
Капацитет котла	1130 t/h																						
Притисак свеже паре	254 bar																						
Температура свеже паре	571 0C																						
Температура накнадно прегрејане паре	569 0C																						
Притисак накнадно прегрејане паре	43 bar																						
Турбина	кондензациона са накнадним догревањем паре и регенеративним загревањем напојне воде и кондензата																						
Основно гориво	лигнит из Костолачког басена, 7.800 kJ/kg																						
Степен корисности блока (нето)	≥ 40 %																						

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	НИС а.д.-Газпромњефт +Конзорцијум
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>ТЕ Нови Ковин</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ:	Закон о енергетици
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је НАЦИОНАЛНОГ значаја. Реализација изградње новог рудника и ТЕ Нови Ковин обезбедиће око 45 % потрошње електричне енергије на подручју Војводине.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Урађена је инвестиционо-техничка документација
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	1.330.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2014. године
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2020. године
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Средства нису обезбеђена - НИС а.д.-Газпромњефт / Конзорцијум
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Пројекат се састоји из два дела: развој налазишта угља Ковин који се налази на обали реке Дунав на 60 km од Београда и изградња кондензационе термоелектране 700 MW (2 блока по 350 MW). Резерве угља на налазишту износи 182,6 мил. т и обезбедиће термоелектрану резервама угља 35 година.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП ЕПС																						
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>ХЕ Велика Морава</i>																						
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ:	Потписан је меморандум о сарадњи између ЈП ЕПС и RWE – нов.2011																						
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је НАЦИОНАЛНОГ значаја. Према планској документацији Србије, долина Велике Мораве представља појас интензивног развоја, у чијој долини су значајне саобраћајнице и железница, гасовод, насеља, велике пољопривредне површине, костолачки угљоносни басен и други привредни објекти.																						
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	У току 2010. године урађен је Генерални пројекат ХЕ на Великој Морави у склопу интегралног коришћења расположивих вода реке Велике Мораве.																						
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	250.000.000 €																						
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2016. године																						
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2021. године																						
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Средства нису обезбеђена - стратешко партнерство са RWE / кредит																						
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Река Велика Морава, чији је слив преко 37.000 км² има просечан проток већи од 230 м³/с. Водоток има дужину од око 182 километра, са падом од 62 метра. Око 20 километара тока, деоница низводно од Љубичевског моста, река је под успором ХЕ „Ђердап 1”, што значи да је низводних пет метара пада хидроенергетски већ искоришћено. Досадашња истраживања и пројектовања указују на могућност коришћења вода Велике Мораве у енергетске сврхе изградњом више прибранских ХЕ у каскади.</p> <p>Основни технички параметри ХЕ, на основу резултата неведеног генералног пројекта, су:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>ХЕ</th> <th>Ни (MW) инсталисана снага ХЕ</th> <th>Esr (GWh/g) Просечна годишња производња у ХЕ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Варварин</td> <td>28,9</td> <td>122,9</td> </tr> <tr> <td>Мијатовац</td> <td>30,1</td> <td>129,4</td> </tr> <tr> <td>Свилајнац</td> <td>28,8</td> <td>128,0</td> </tr> <tr> <td>Трновче</td> <td>29,3</td> <td>128,1</td> </tr> <tr> <td>Љубичево</td> <td>30,6</td> <td>137,1</td> </tr> <tr> <td>УКУПНО</td> <td>147,7</td> <td>645,5</td> </tr> </tbody> </table>		ХЕ	Ни (MW) инсталисана снага ХЕ	Esr (GWh/g) Просечна годишња производња у ХЕ	Варварин	28,9	122,9	Мијатовац	30,1	129,4	Свилајнац	28,8	128,0	Трновче	29,3	128,1	Љубичево	30,6	137,1	УКУПНО	147,7	645,5
ХЕ	Ни (MW) инсталисана снага ХЕ	Esr (GWh/g) Просечна годишња производња у ХЕ																					
Варварин	28,9	122,9																					
Мијатовац	30,1	129,4																					
Свилајнац	28,8	128,0																					
Трновче	29,3	128,1																					
Љубичево	30,6	137,1																					
УКУПНО	147,7	645,5																					

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП ЕПС			
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>ХЕ Ибар</i>			
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ:	Међудржавни споразум између Владе РС и Италије			
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је СТРАТЕШКОГ значаја.			
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	До сада урађена техничка документација, која своју потврду има и у усвојеним планским актима Републике Србије, током 2010. године урађен је Генерални пројекат и претходна студија оправданости. У току 2011. године и у првој половини 2012 спроведене су активности на припреми подлога за израду Студија оправданости са идејним пројектима хидроелектрана на Ибру на делу тока од Рашке до Краљева. Завршени су и комплетирани истражни радови за израду идејних пројеката ХЕ на заштити железничке пруге, а завршена је I радна верзија системског дела идејних пројеката			
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	300.000.000 €			
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2014			
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2016. године до 2021. године			
ИЗБОР ФИНАНСИРАЊА:	Нису обезбеђења средства - стратешко партнерство са SECI / кредит			
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Током 2010. године урађен је Генерални пројекат и претходна студија оправданости коришћења хидропотенцијала Ибра од Рашке до Краљева, чији је резултат 10 прибранских ХЕ у каскади. Идејни пројекат предвиђа извођење одговарајућих теренских истражних радова. Основни технички параметри ХЕ на Ибру, на основу резултата генералног пројекта су:			
	ХЕ	Qi (m3/s) Инсталирани протицај ХЕ	Ni (MW) Инсталисана снага ХЕ	Esr (GWh/g) Просечна годишња производња у ХЕ
	Бојанићи	100,0	9,7	34,5
	Гокчаница	100,0	10,3	37,0
	Ушће	100,0	8,5	31,0
	Главица	100,0	9,8	40,8
	Церје	100,0	10,5	43,7
	Градина	100,0	10,8	45,0
	Бела Глава	100,0	9,9	42,4
	Добре стране	100,0	10,5	45,0
	Маглич	100,0	12,0	50,8
	Лакат	100,0	11,0	48,4
	УКУПНО	100,0	103,0	418,6
	Разрада пројекта у идејном пројекту указује на могућност повећања инсталисаности ових ХЕ, што би довело до бољег искоришћења потенцијала			

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП ЕПС																				
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>ХЕ Средња Дрина</i>																				
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ:	Међудржавни споразум између Владе РС и Италије																				
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је СТРАТЕШКОГ значаја. Потез средње Дрине, део водотока између постојећих ХЕ „Бајина Башта” и „Зворник”, због свог енергетског потенцијала у просторно-планским документацијама Републике Србије и Републике Српске, односно Босне и Херцеговине предвиђен је за изградњу хидроелектрана, уз уважавање изграђености узводних акумулација у сливу Дрине (ХЕ и РХЕ „Бајина Башта”, ХЕ „Вишеград”, ХЕ „Пива”, „Дринско-Лимске” ХЕ) и планираних акумулација на Лиму и Горњој Дрини у скорој будућности.																				
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Техничка документација је припремљена 2010. године																				
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	819.000.000 €																				
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2014. године																				
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2020. године до 2023. године																				
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Средства нису обезбеђена – стратешко партнерство/кредит																				
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Просторно-плански аспект овог потеза реке Дрине са приобаљем, нарочито његова изграђеност, условљавају планирање и техничку разраду каскадних ХЕ, којим би се користио овај обновљиви енергетски извор. У оквиру идејног решења и претходне студије изводљивости хидроелектрана на Средњој Дрини разматрано је више могућности. Основни циљ је оптимално искоришћење хидропотенцијала, уз уважавање услова коришћења других добара која се налазе у зони њиховог утицаја. Према резултатима идејног решења и претходне студије изводљивости, хидропотенцијал средње Дрине може се оптимално искористити кроз три прибранске хидроелектране: ХЕ „Рогачица”, ХЕ „Тегаре” и ХЕ „Дубравица”. На овај начин би се искористило 60 од укупно 63 метра пада.</p> <p>Основни технички параметри ХЕ на средњој Дрини су:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>ХЕ</th> <th>Qi (м3/с) инсталисани протицај ХЕ</th> <th>Ни (MW) инсталисана снага ХЕ</th> <th>Еср (GWh/g) Просечна годишња производња у ХЕ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Рогачица</td> <td>800,0</td> <td>87,0</td> <td>335,0</td> </tr> <tr> <td>Тегаре</td> <td>800,0</td> <td>121,0</td> <td>448,0</td> </tr> <tr> <td>Дубравица</td> <td>800,0</td> <td>113,0</td> <td>413,0</td> </tr> <tr> <td>УКУПНО</td> <td></td> <td>321,0</td> <td>1.197,0</td> </tr> </tbody> </table>	ХЕ	Qi (м3/с) инсталисани протицај ХЕ	Ни (MW) инсталисана снага ХЕ	Еср (GWh/g) Просечна годишња производња у ХЕ	Рогачица	800,0	87,0	335,0	Тегаре	800,0	121,0	448,0	Дубравица	800,0	113,0	413,0	УКУПНО		321,0	1.197,0
ХЕ	Qi (м3/с) инсталисани протицај ХЕ	Ни (MW) инсталисана снага ХЕ	Еср (GWh/g) Просечна годишња производња у ХЕ																		
Рогачица	800,0	87,0	335,0																		
Тегаре	800,0	121,0	448,0																		
Дубравица	800,0	113,0	413,0																		
УКУПНО		321,0	1.197,0																		

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП ЕПС
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Термоелектрана и рудник угља „Штаваљ” Сјеница</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ:	Закон о енергетици
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је СТРАТЕШКОГ значаја. Реализација овог пројекта је значајна са енергетског, економског и социјалног аспекта
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Влада Чешке Републике је кроз развојну помоћ обезбедила 60.000 € за анализу потенцијала рудника и могућност изградње ТЕ. Претходна студија оправданости рудника и термоелектране „Штаваљ” урађена средином 2007. године од стране (DMT-STEAG из Немачке, Рударско геолошког факултета, Београд и SES из Словачке), финансирана од стране ЕАР.
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	650.000.000 € - 750.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	Тендер до краја године
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	3-5 година после почетка изградње
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Средства нису обезбеђена, а начин реализације страна инвестиција – заинтересовани су АЛТА /Чешка Р., Кина;
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Предвиђена је изградња једног блока снаге 300 MW са сагоревањем угља у флуидизованом слоју. Производња електричне енергије у термоелектрани базира се на сагоревању мрког угља из Сјеничког угљеног басена.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП ЕМС
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Интерконективни далековод 2x400kV Б.Баишта (Србија)-Пљевља (Црна Гора)- Вишеград (Босна и Херцеговина) + далековод 2x400kV Обреновац-Б.Баишта</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ:	Закон о енергетици, Правила о раду преносног система, Уговор о оснивању Енергетске заједнице
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је СТРАТЕШКОГ значаја. Регионално повезивање посебно земаља југоисточне Европе је од одговорног значаја не само за земље које припадају овом региону, већ и за земље ЕУ. Јачање енергетике региона, добра је основа за прикључење ЕУ ових земаља, тако да наведени пројекат вишеструко значајан као регионални и стратешки пројекат.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Урађена је студија изводљивости за подизање напонског нивоа мреже у западној Србији са 220 kV на 400 kV, као и студија утицаја на животну средину. Урађена је системска студија за нову 400 kV интерконекцију између Србије и Црне Горе.
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	65.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2015. год
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2018. год
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Траже се
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Нове електроенергетске интерконекције између Србије, Црне Горе и Босне и Херцеговине пре свега ће допринети повећању капацитета и поузданости преносне мреже у Србији, посебно у Западној Србији, а истовремено ће довести до развоја интерконективних преносних капацитета према Италији и Југоисточној Европи. Изградњом овог интерконективног далековода побољшаће се поузданост регионалне мреже југоисточне Европе, општа поузданост снабдевања у Србији, транзит и размена електричне енергије у региону, флексибилност и стабилност тржишта електричне енергије.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП ЕМС
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Интерконективни далековод 2x400 kV Панчево Рашице</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Закон о енергетици, Правила о раду преносног система, Уговор о оснивању Енергетске заједнице
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је СТРАТЕШКОГ значаја. Овај интерконективни далековод од регионалног значаја јер ће допринети сигурности снабдевања читавог региона, као и да обезбеди транзите електричне енергије преко преносне мреже Србије у смеру исток/североисток–запад/југозапад.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Завршене су студија изводљивости, идејни пројекат и студија процене утицаја на животну средину који су финансирани од стране ЕУ Пројектовање далековода је у току, као и спровођење задатака који се тичу имовинско – правних послова (пројектовање стубова, одређивање коридора далековода, итд.). Изабран је тип стуба, и усаглашени су технички подаци. Позиција 3 Заједничког документа (Joint paper position No. 3) потписана је октобра 2011. године. Урбанистички план за област посебне намене за овај далековод је урађен и одобрен у фебруару 2012. године од стране Аутономне Покрајине Војводине.
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	25.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013. год
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	До краја 2014. године
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	ЈП ЕМС И ЕУ
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Нови двоструки далековод 400 kV ТС Панчево 2 – државна граница Србије са Румунијом - ТС Решица. Предвиђено је да нови далековод повеже две трансформаторске станице; ТС Панчево 2 и ТС Решица, у Србији и Румунији, респективно. Његовом изградњом се обезбеђује сигуран рад преносне мреже при поменутих транзитима електричне енергије за случај испада ДВ 400 kV ХЕ Бердап 1 – РП Дрмно.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП ЕМС
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>ТС 400/110 kV Београд 20</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Закон о енергетици, Стратегија развоја енергетике до 2015. године, Програм остваривања Стратегије, Правила о раду преносног система
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат има НАЦИОНАЛНИ значај. Београд 20 има велики значај због сигурности снабдевања централних београдских зона, решава велики број преоптерећења која се јављају у околини ТС Београд 3 и ТС Београд 17. Реализациом овог пројекта омогућава се несметан развој дистрибутивног система у региону Београда.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	За пројекат ТС Београд 20 урађена је комплетна припремна инвестиционо – техничка документација, усвојен урбанистички план и завршени имовинско – правни послови. Имовинско – правни послови за стубна места за далеководе 400kV су решени за 9 стубова од укупно 59. Поступак експропријације за остале стубове је у току. Од надлежних Министарстава је добијена локацијска дозвола, енергетска дозвола, позитивно решење на Студију утицаја на животну средину, сагласност Републичке управе за ванредне ситуације.
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	29.000.000 \$
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА	2012. год грађевински у току
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА	2014. год
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Сопствена средства ЈП ЕМС
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Изградња ТС Београд 20 и прикључних далековода 400 kV и 110 kV се финансира из сопствених средстава ЈП ЕМС-а. ЈП ЕМС финансира из сопствених средстава изградњу два једнострука далековода 400 kV до ТС Београд 20, као и изградњу прикључних далековода 110 kV и њихово уклапање у мрежу 110 kV. Прикључењем ТС 400/110 kV Београд 20 на мрежу 400 kV и уклапањем у мрежу 110 kV решава се питање сигурности напајања 110 kV на подручју Београда, посебно оног дела који се напаја из ТС 110/X kV у централном делу града. Уласком у погон ТС Београд 20 биће задовољен „N-1“ критеријум сигурности за случај испада трансформатора 220/110 kV ТС Београд 17 и растерећени трансформатори у 220/110 kV у ТС Београд 3. Процењено смањење губитака вршне снаге након уласка ТС Београд 20 у погон износи приближно 6 MW, односно приближно 30 GWh електричне енергије на годишњем нивоу.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП ЕМС
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Интерконективни далековод 1x400 kV Ниш Лесковац – Врање - граница Македоније (планира се увођење у ТС Штип</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Закон о енергетици, Стратегија развоја енергетике до 2015. године, Програм остваривања Стратегије, Правила о раду преносног система и Уговор о оснивању Енергетске заједнице
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је СТРАТЕШКОГ значаја. Овај далековод ће решити сигурност рада, побољшање напонских прилика и поузданост испоруке електричне енергије у региону југоисточне Европе, као и повећати транзите електричне енергије преко преносног система Србије Овај далековод ће бити потпуно оперативан тек када се заврше радова од границе Македоније до Штипа.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Пројекат је завршен је у новембру 2011.
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	33.500.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА	радови у Србији су завршени
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА	2014. години - зависи од македонске стране
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	ЈП ЕМС И ЕУ
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Далековод ДВ 400 kV од Ниша до границе Македоније (укупне дужине 140 км) је од изузетног значаја за југ Србије, као и за читав регион југоисточне Европе због побољшања снабдевања електричном енергијом, стварање услова за безбедан, поуздан рад и функционисање електроенергетског система и омогућава економски и социјални напредак. Изградња овог далековода омогућава и унапређивање енергетске ефикасности, развој националног и регионалног тржишта електричне енергије и интегрисање у унутрашње тржиште електричне енергије Европске заједнице. Изградњом ових далековода стварају се услови за сигурно напајање дела Србије јужно од Ниша, односно Пчињског и Јабланичког округа који снабдевају електричном енергијом ЕД Лесковац и ЕД Врање. Други разлог за изградњу овог далековода је појачање интерконективних веза између Србије и Македоније. Са становишта сигурности овај далековод има значајну улогу при транзитима већих снага са севера, северозапада и североистока према Грчкој и Македонији.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП ЕМС
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>ТС 400/110 kV Врање 4 са прикључним далеководима 110 kV</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Закон о енергетици, Стратегија развоја енергетике до 2015. године, Програм остваривања Стратегије, Правила о раду преносног сиситема и
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат има НАЦИОНАЛНИ значај Пројекат је значајан са становишта локалног и регионалног развоја.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	За пројекат ТС Врање 4 урађена је комплетна припремна инвестиционо – техничка документација, усвојен урбанистички план, завршени имовинско – правни послови и пренамена земљишта у грађевинско земљиште. Од надлежних министарстава је добијена локацијска дозвола, енергетска дозвола, позитивно решење на Студију утицаја на животну средину, сагласност Републичке управе за ванредне ситуације, као и грађевинска дозвола за I етапу радова.
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	19.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА	2012. године започети грађевински радови
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА	2014. године
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	ИПА 2010 и ЈП ЕМС
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Изградња ТС Врање и уклапање у мрежу 110 kV је дугорочно решење за сигурно и квалитетно снабдевање подручја ЕД Врање. Уласком у погон ТС Врање биће независно од ангажовања влласинских електрана ЈП ЕМС финансира из сопствених средстава повезивање ТС Врање 4 са далеководом 400 kV, затим изградњу прикључних далековода 110 kV и 35 kV и њихово уклапање у мрежу 110 kV и 35 kV.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП СРБИЈАГАС
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Гасовод Јужни ток, улагања ЈП Србијасгаса у изградњу гасовода</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ:	Закон о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације о сарадњи у области нафте и гасне привреде
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је од НАЦИОНАЛНОГ значаја Обезбеђење енергетске сигурности Републике Србије. Стицање положаја транзитне земље, смањење плаћања садашњих транзитних трошкова у цени гаса. Стварања услова за значајан развој гасне, хемијске као и других грана индустрије.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Формирана заједничка компанија Србијасгаса и Газпрома "Јужни ток Србија" са седиштем у Цириху, Швајцарска, као и "South Stream" d.o.o. са седиштем у Новом Саду. Усвојен је Буџет за 2013, и интензивно се ради на припреми документације за добијање грађевинске дозволе. Израђена Претходна студија изводљивости гасовода за српску деоницу као и генерални пројекат, завршена је израда Просторног плана и очекује се његово усвајање у децембру 2012.
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	1,700,000,000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА	2012. година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА	2017. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	ГАСПРОМ / Сопствена средства, пројектно финансирање
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Дужина магистралног гасовода на територији Републике Србије је око 420 км, предвиђени капацитет гасовода 40,5 млрд м3 годишње. Планиране су интерконекије ка Републици Српској и Републици Хрватској.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП СРБИЈАГАС
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Подземно складиште гаса Итебеј</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ:	Захтеви ЕУ, кроз директиве и Закон о ратификацији уговора о оснивању Енергетске заједнице између Европске заједнице и Републике Албаније, Републике Бугарске, Босне и Херцеговине, Републике Хрватске, бивше југословенске Републике Македоније, Републике Црне горе, Румуније, Републике Србије и привремене мисије Уједињених нација на Косову у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених нација
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је од НАЦИОНАЛНОГ значаја Подземно складиште "Итебеј" служило би да за складиштење стратешких резерви гаса Републике Србије (око 50% капацитета) и за складиштење комерцијалних количина гаса (око 50% капацитета). У том случају Република Србија би била у прилици да складишти 30% својих годишњих потреба као стратешке резерве
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Постоји идејно решење
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	75,000,000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА	2013. година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА	2017. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	EBRD кредит /Сопствена средства
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Подземно складиште гаса "Итебеј" градило би се на месту делимично исцрпљеног гасног лежишта >>Итебеј ГЗ<<. Процењен, могући капацитет, складишта је око милијарду метара кубних гаса. "Итебеј"се налази око четрдесет километара источно од града Зрењанина а тренутно је у функцији као гасно поље.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП СРБИЈАГАС/+
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Интерконекција са Бугарском, Ниш -Димитровград</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Закон о ратификацији уговора о оснивању Енергетске заједнице између Европске заједнице и Републике Албаније, Републике Бугарске, Босне и Херцеговине, Републике Хрватске, бивше југословенске Републике Македоније, Републике Црне горе, Румуније, Републике Србије и привремене мисије Уједињених нација на Косову у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених нација
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је од НАЦИОНАЛНОГ значаја. Диверзификација правца и извора снабдевања уз унапређење сигурности снабдевања како Србије и Бугарске тако и целог региона, као и интегрисање постојећих и будућих складиштених капацитета природног гаса у јединствен енергетски систем што управо представља пун смисао успостављања интегрисаног регионалног тржишта и одредаба Уговора о Енергетској заједници.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Урађена Студија изводљивости са елементима процене утицаја на животну и социјалну средину. (EU WBIF).
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	80.000.000 \$
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА	2013. година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА	2016. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	ЕУ инфраструктурни фондови / EBRD кредит /Сопствена средства
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Један од приоритетних правца за успостављање интерконекције са суседним државама јесте правац Ниш-Димитровград (са бугарске стране – Софија). Изградњом овог гасовода добио би се други правац снабдевања гасом из правца Републике Бугарске, што би пре свега побољшало сигурност снабдевања српског тржишта природним гасом, затим омогућило даљи развој дистрибутивне мреже централне, источне и јужне Србије са могућношћу ширења потенцијалног броја потрошача широке потрошње. Поред тога, значајно би се растеретио и северни део гасоводног система, чиме би се повећала сигурност снабдевања транзитног правца за Босну и Херцеговину, као и будуће снабдевање Аутономне покрајине Косова и Метохије, Македоније и Црне Горе.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП СРБИЈАГАС
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Повезивање са Румунијом-Интерконекција гасоводних система између Републике Србије и Републике Румуније</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ:	Закон о ратификацији уговора о оснивању Енергетске заједнице између Европске заједнице и Републике Албаније, Републике Бугарске, Босне и Херцеговине, Републике Хрватске, бивше југословенске Републике Македоније, Републике Црне горе, Румуније, Републике Србије и привремене мисије Уједињених нација на Косову у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених нација
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је од НАЦИОНАЛНОГ значаја Изградњом овог гасовода значајно би се растеретио основни магистрални правац Хоргош-Батајница. У случају реализације Набуко пројекта, овај трансконтинентални гасовод би био на удаљености од око 60 km од румунско-српске границе, што би створило велике могућности за повезивање нашег гасоводног система како за наше, тако и за потребе транзита гаса за друге земље (пре свега Хрватска и БиХ).
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Идејно решење
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	3.000.000 \$
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА	2014. година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА	2015. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	ЕУ инфраструктурни фондови / EBRD кредит /Сопствена средства
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Влада Румуније 2002. године покренула је иницијативу код Владе тадашње СРЈ око повезивања гасовода наше две земље на релацији Мокрин-Арад. Ова опција је била разматрана између две стране и раније. Дужина гасовода који би требало изградити би била 76 km, пречника DN 600, са мин притиском на месту примопредаје од 40bar, капацитета 1,6 млрд Nm ³ /год. Арад је гасоводом пречника DN 600 повезан са главном разводном мрежом у Румунији, а такође је са гасоводом преко Мађарске повезан са Паневропским гасним коридором Берлин-Праг-Будимпешта-Истамбул. ГРЧ Мокрин повезан је гасоводом МГ-03 са нашим главним магистралним гасоводима на правцу Хоргош-Батајница са једне стране и преко гасовода МГ-01 са гасоводном мрежом и главним потрошачким центрима у Банату са друге стране.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП СРБИЈАГАС
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>ЛНГ терминал у луци Панчево</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Закон о енергетици и Закон о планирању и изградњи
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је од НАЦИОНАЛНОГ значаја Обезбеђује нови, алтернативни правац снабдевања од посебног интереса за индустријски комплекс на предметној локацији. Уједно овим пројектом се афирмишу нове потенцијалне локације и капацитети складиштења природног гаса.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Идејно решење
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	80.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2015. година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2017. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Заједничко улагање / Сопствена средства
ОПИС ПРОЈЕКТА:	LNG терминал са резервоарима и припадајућом опремом капацитет 800.000.000 м3/год

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП СРБИЈАГАС
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Изградња гасних топлана – термоелектрана у Београду, Новом Саду, Нишу и Панчеву</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Закон о енергетици и Закон о планирању и изградњи
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је од НАЦИОНАЛНОГ значаја Изградњом гасних електрана значајно се доприноси унапређењу капацитета и сигурности производње електричне енергије, нарочито у ситуацијима брзе потребе компензовања разлике између тренутне тражње и расположиве електричне енергије у систему.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Идејно решење
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	1.500.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2015. година, вероватно ће градити заједничке српско-руске компаније
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2019. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Заједничко улагање / Сопствена средства
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Изградња термоелектране - топлане у 4 места у Републици Србији (Београд (400 MWe + 260 MWt), Нови Сад (300 MWe + 200 MWt), Ниш (100 MWe + 60 MWt) и Панчево (60 MWe + 30 MWt)

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП СРБИЈАГАС
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Изградња разводног гасовода Александровац – Нови Пазар-Тутин</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ:	Закон о енергетици и Закон о планирању и изградњи
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Супституција потрошње електричне енергије и других енергената. Очување животне средине. Развој региона и повећање гасификације
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	У току је припрема документације за понављање поступка у циљу обезбеђења финансијских средстава за реализацију појекта изградње гасовода
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	53.969.206 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	/
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	Сагласно Уговору о изградњи разводног гасовода РГ-09-04/2, на траси Александровац-Брус-Копанник-Рашка-Нови Пазар-Тутин закљученог између наручиоца ЈП „Србијагас” Нови Сад и извођача „EUROFRAME”, Скалица, Република Словачка од 4. маја 2012. године извођач се обавезује да комплетне радове изведе у року од три године од дана увођења у посао који ће се записнички констатовати
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Сопствена средства/Кредит
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Израда елабората и пројектне документације, решавање имовинско-правних питања, прибављање одговарајућих дозвола, испорука и монтажа опреме за изградњу гасовода. Траса гасовода је подељена на деонице тако да је могућа фазна изградња и то: Деоница 1: Александровац-Копанник Деоница 2: Копанник- Нови Пазар Деоница 3: Нови Пазар- Тутин

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	YUGOROSGAZ a.d.
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Наставак изградње магистралног гасовода МГ 11 (Ниш-Врање), деоница гасовода Лесковац-Врање</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ:	Закон о енергетици, Закон о планирању и изградњи
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је од НАЦИОНАЛНОГ значаја <ul style="list-style-type: none"> • Супституција потрошње ел.енергије и других енергената. • Очување животне средине. • Развој региона
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	Решавање имовинско правних односа. Траса будућег аутопута.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Завршена пројектна документација за део од ГРЧ Лесковац до ГМРС/МРС Власотинце. У току је исходовање неопходних дозвола и сагласности за извођење радова. За остатак деонице, кроз Грделичку клисуру, је у току усвајање одлуке о потреби израде плана посебне намене за то подручје. Идејни пројекат за гасовод на територији града Врања предат је Министарству грађевинарства и урбанизма на ревизију.
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	20.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	октобар 2012. године, почела је градња инвеститор је „YUGOROSGAZ” a.d.
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2015. година
ИЗБОР ФИНАНСИРАЊА:	Сопствена средства
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Стратешки пројекат који се реализује у циљу обезбеђења инфраструктуре и привлачења страних инвестиција. Омогућава снабдевање природним гасом индустријских и комуналних потрошача, мале привреде и индивидуалних домаћинстава. До сада је изграђена и пуштена у рад деоница гасовода Ниш – Лесковац у дужини од 53,1 километара. У току је израда пројектне документације, решавање имовинско правних односа и исходовање неопходних дозвола и сагласности за изградњу деонице гасовода Лесковац – Врање. Изградња гасовода је подељена у три фазе. Прва фаза: Главно разводно чвориште (ГРЧ) Лесковац – Блок станица (ВС) Велика Копашница у дужини од 15 километара. Прва фаза је подељена у два дела ГРЧ Лесковац – ГМРС Власотинце у дужини од 7,3 километра и други део ГМРС Власотинце –БС Велика Копашница у дужини од 7,7 километара. Почетак изградње првог дела преве фазе се планира за октобар месец 2012. године. Цеви и остала опрема је обезбеђена. Завршетак изградње прве деонице планиран је јануара месеца 2013. године. Друга фаза изградње је деоница БС Велика Копашница – граница општине Владичин Хан и Врање у дужини од 42 километра. Почетак изградње ове фазе планиран је за крај 2013. године. Трћа фаза пројекта је изградња гасовода од границе општине Владишин Хан и Врање до ГМРС Врање у дужини од 10,75 километара. Завршетак градње гасовода до Врања је планиран 2015. године.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	YUGOROSGAZ a.d.
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Изградња дистрибутивне гасоводне мреже у Власотинцу</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Закон о енергетици, Закон о планирању и изградњи
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је од ЛОКАЛНОГ значаја: <ul style="list-style-type: none"> • Супституција потрошње ел.енергије и других енергената. • Очување животне средине. Развој региона
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	Решавање имовинско правних односа. Исходовање дозвола и сагласности.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Завршена израда Главног пројекта. У току је исходовање одобрења и сагласности за почетак радова.
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	1.000.000 \$
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	Октобар 2012. Почела је градња, у току је исходовање услова и сагласности у појасу ауто-пута од ЈП „Путеви” Србије
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	Завршетак прве фазе у 2013. години Наставак градње у 2014. години
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Сопствена средства
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Реализација овог пројекта омогућава снабдевање природним гасом индустријских и комуналних потрошача, мале привреде и индивидуалних домаћинстава природним гасом. Планирана је изградња дистрибутивне ПЕ гасоводне мреже од ГМРС/МРС Власотинце до Власотинца и прикључење објеката мале привреде поред трасе дистрибутивне мреже. У току су послови на решавању правно-имовинских односа, исходовању сагласности и сл. У току је израда пројектне документације и избор извођача за извођење радова на полагању ПЕ гасовода. ПЕ цеви су обезбеђене и налазе се на складишту Југоросгаз а.д. Уколико не буде застоја око исходовања сагласности и добијања грађевинске дозволе, почетак радова на изградњи ПЕ гасовода од ГМРС/МРС Власотинце до циглане Младост се планира за крај октобра ове године.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	YUGOROSGAZ a.d.
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Пројектовање и изградња дистрибутивне гасоводне мреже у Врању</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ:	Закон о енергетици, Закон о планирању и изградњи
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Супституција потрошње ел.енергије и других енергената. Очување животне средине. Развој региона и повећање гасификације
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	Решавање имовинско правних односа. Исходовање дозвола и сагласности. Обезбеђење потрошње
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Анализа тржишта
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	4.000.000 \$
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013. година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2016. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Сопствена средства
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Снабдевање природним гасом индустријских и комуналних потрошача, мале привреде и индивидуланих домаћинстава природним гасом. Планира се за цео град, а могућност прикључења је 2.000 до 5. 000 потрошача

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	YUGOROSGAZ a.d.
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Заједничко улагање у изградњу дистрибутивних гасоводних мрежа на територији већих градова у Републици Србији</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ:	Закон о енергетици, Закон о планирању и изградњи и Закон о јавно приватном партнерству и концесијама
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Супституција потрошње ел. енергије и других енергената. Очување животне средине. Развој региона
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	Исходовање дозвола и сагласности.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Усаглашавање ставова са ЈП Србијас
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	5.000.000 \$
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	неизвестан
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	неизвестан
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Сопствена средства
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Снабдевање природним гасом индустријских и комуналних потрошача, мале привреде и индивидуланих домаћинстава природним гасом.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП ТРАНСНАФТА
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Систем продуктовода кроз Србију – изградња деоница Панчево-Смедерево и Панчево-Нови Сад</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2015. године План развоја ЈП Транснафта Панчево за период 2010-2014. године
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	<p>Пројекат је од НАЦИОНАЛНОГ значаја</p> <p>Основна идеја је да се из Рафинерије нафте Панчево системом продуктовода регионално снабдева тржиште Републике Србије. Систем би био изграђен фазно и то по следећим деоницама: Панчево-Смедерево и Панчево-Нови Сад у првој фази, Смедерево-Јагодина-Ниш у другој а деоница Нови Сад-Сомбор и посебан крак Панчево-Београд опционо у трећој фази. Процењена вредност инвестиције за реализацију све три фазе пројекта износи 173 милиона евра.</p> <p>Такође, Петогодишњи план развоја ЈП Транснафта Панчево за период 2010-2014 година заснива се на енергетским потребама земље и усклађен је са Стратегијом развоја енергетике Републике Србије до 2015. године и Програмом остваривања Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2015. године за период од 2007. до 2012. године.</p> <p>Изградња система продуктовода кроз Републику Србију дефинисан је као приоритетан развојни пројекат ЈП Транснафта у планском периоду. Информациона основа о глобалним достигнућима на плану транспорта нафтних деривата, а посебно европска искуства и искуства неких суседних земаља, указали су на чињеницу да је цевоводни транспорт моторних горива далеко рационалнији, економичнији, безбеднији и поузданији вид у поређењу са другим видовима транспорта.</p> <p>Транспорт моторних горива у Републици Србији одвија се конвенционалним превозним средствима: ауто-цистернама, баржама и вагон-цистернама. Удео моторних горива која се транспортују ауто-цистернама, што представља најскупљи и потенцијално најризичнији вид транспорта, је око 66%. Око 26% транспорта моторних горива из рафинерија креће баржама, док се остатак од око 8% транспортује железничким цистернама.</p> <p>Годишња потрошња моторних горива у Републици Србији је око 2 милиона тона горива. Статистички гледано потрошња моторних горива у Србији расте 2-3 % на годишњем нивоу.</p>
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	У току су активности на реализацији финансирања и изградње Фазе I: изградња продуктовода који повезује Рафинерију нафте Панчево и постојеће складишне резервоаре у Смедереву и Новом Саду.
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	32.800.000 €
ПОЧЕТАК ГРАДЊЕ:	2014. година
ЗАВРШЕТАК ГРАДЊЕ:	2015. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Међународне финансијске институције и сопствена средства
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Концепт система продуктовода подразумева да се потпуно снабдевање тржишта Републике Србије и делимично снабдевање рубних подручја околних земаља (Хрватске, Мађарске, Бугарске, Македоније,) врши из панчевачке рафинерије. Полазећи од Панчева као центра снабдевања дериватима, правци система продуктовода се гранају ка Новом Саду и Сомбору, Београду и Нишу, преко Смедерева и Јагодине. У наведеним градовима би били лоцирани терминали са одговарајућим резервоарским капацитетима, пумпарницама (предпумпе и главне пумпе) и мерним местима за комерцијално мерење примљених и испоручених количина моторних горива. Сваки од терминала ће бити опремљен и постројењем за прикупљање испарљивих угљоводоничних и ароматских компонената из резервоара за бензин.</p> <p>Најпогоднија места за лоцирање терминала Система продуктовода су у оквиру или непосредно уз постојеће складишне инсталације НИС-а са изузетком локације централног терминала за снабдевање Београда. С обзиром на неодговарајућу локацију, постојећу НИС-ову складишну инсталацију на Чукарици би требало изместити. У међувремену, на основу писане инфор-</p>

мације НИС-а, транспорт моторних горива за потребе потрошње у Београду одвијао би се ауто-цистернама. Половина укупних количина довозила би се из Рафинерије Панчево а остатак из складишта нафтних деривата у Смедереву.

Са наведених терминала снабдевали би се одговарајућим количинама моторних горива гравитирајући окрузи и најближа подручја суседних земаља. Тако се из Ниша (сем Расинског, Нишавског, Топличког, Пиротског, Јабланичког и Пчињског округа), планира снабдевање 50% тржишта бензина и дизела на у Аутономној покрајини Косову и Метохији, 5% тржишта оба деривата Македоније и 6% тржишта бензина Бугарске, чије су рафинерије веома удаљене од границе са Србијом и вероватно је питање рационалности транспорта деривата до делова земље на крајњем западу. Тиме се објашњава већи планирани конзум деривата терминала у Нишу. Количина моторних горива која би се пласирала у извоз у наведена подручја са терминала у Нишу усвојена је према документу "Анализа тржишта моторних горива у Србији са анализом видова транспорта" који је за потребе Предузећа израдила фирма "Конзит".

Петогодишњим планом развоја ЈП Транснафта за период 2013-2017 година, чија израда је у току, нису у техничком и економском смислу евоулиране могућности изградње и ангажовања терминала у Београду и Сомбору. Имајући у виду наведене измене, као намеру да се у могућој мери користе постојећи складишни капацитети за потребе Система продуктовода процењена је инвестициона вредност изградње целокупног Система продуктовода кроз Србију на нивоу од око 95 милиона евра.

До сада су завршене следеће активности на реализацији пројекта Система продуктовода кроз Србију:

израђена је Предходна студија оправданости са Генералним пројектом за целокупан Систем продуктовода кроз Србију

Агенција за просторно планирање Републике Србије израдила је Просторни план подручја посебне намене Система продуктовода кроз Србију

израђена је Студија оправданости са Идејним пројектом и Студијом о процени утицаја на животну средину за изградњу Првог објекта Система продуктовода, деонице Панчево-Нови Сад и Панчево-Смедерево припремљен је Катастарски елаборат и план парцела за деонице Систем продуктовода Панчево-Нови Сад и Панчево-Смедерево

Влада Републике Србије прогласила је Јавни интерес за изградњу Првог објекта Система продуктовода, деонице ПА-СД и ПА-НС

добијена је локацијска дозвола за изградњу Првог објекта Система продуктовода, деонице Панчево-Нови Сад и Панчево-Смедерево

НИС а.д. је Писмом о намерама изразио заинтересованост за коришћење деонице Панчево – Смедерево за транспорт својих деривата

Изградња Првог објекта система према Студији оправданости предвиђена је у три фазе:

Фаза I: изградња продуктовода који повезује Рафинерију нафте Панчево и постојеће складишне резервоаре у Смедереву и Новом Саду;

Фаза II: изградња нових резервоара у Панчеву и Смедереву;

Фаза III: обезбеђење услова за даљи транспорт ка Јагодини и Нишу.

Програмом пословања ЈП Транснафта за 2013. годину предвиђа се израда Главног извођачког пројекта за деонице Панчево-Смедерево и Панчево-Нови Сад и Идејног пројекта са Студијом оправданости за деонице Сомбор-Јагодина-Ниш. Израда пројектне документације финансираће се сопственим средствима.

Предвиђено активирање Првог објекта Система продуктовода је 2016. година.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП ТРАНСНАФТА
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Резервоари за складиштење сирове нафте за потребе складиштења обавезних резерви на терминалу у Новом Саду</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Закон о ратификацији уговора о оснивању Енергетске заједнице између Европске заједнице и Републике Албаније, Републике Бугарске, Босне и Херцеговине, Републике Хрватске, бивше југословенске Републике Македоније, Републике Црне горе, Румуније, Републике Србије и привремене мисије Уједињених нација на Косову у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених нација План развоја ЈП Транснафта Панчево за период 2010-2014. године
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је од НАЦИОНАЛНОГ значаја Пројекат је од значаја за сигурност снабдевања у условима кризе. У складу са преузетим међународним обавезама а у циљу хармонизације тржишта Републике Србије и тржишта Европске Уније, потребно је успоставити систем обавезних резерви. У том циљу, ЈП Транснафта је започела активности на реализацији овог пројекта.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Урађен је Главни пројекти, добијена грађевинска дозвола, а у 2012. години предузеће је започело преговоре о финансирању са ЕБРД.
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	5,7 милиона евра
ПОЧЕТАК ГРАДЊЕ:	2014. година
ЗАВРШЕТАК ГРАДЊЕ:	2014. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Кредит код међународних финансијских институција
ОПИС ПРОЈЕКТА:	У условима велике енергетске зависности значајно је осигурати стабилност снабдевања нафтом и њеним дериватима. Значајну улогу у томе има делатност складиштења нафте и деривата нафте. Обавеза имплементације система обавезних резерви нафте и деривата нафте у Републици Србији произилази из процеса стабилизације и придруживања Европској унији и хармонизације правног система Републике Србије са правним системом Европске уније. Најновија Директива ЕУ којом се регулише питање обавезних резерви бр. 2009/119/ЕЦ, усвојена је 14. септембра 2009. године и има циљ побољшање функционисања постојећег система складиштења резерви нафте и деривата у ЕУ како би се обезбедила доступност резерви у кризним ситуацијама. У ту сврху је Транснафта започела активности на реализацији изградње складишног простора на терминалу у Новом Саду. Пројектом је предвиђена изградња два резервоара за сирову нафту од по 20.000 м ³ на терминалу ЈП Транснафта у Новом Саду. Новопроектовани резервоари су надземни, цилиндрични, са самоносећим фиксним сферним кровом и пливајућом Ал-мембраном при чему ће се користити постојећи манипулативни цевоводи. Наведена локација је погодна за складиштење обавезних резерви сирове нафте јер се налази поред нафтовода којим се рафинерије снабдевају. Додатна погодност је изграђена пратећа инфраструктура и постојећа радна снага за потребе терминала што умањује трошкове изградње и експлоатације складишта. За новопроектоване резервоаре предвиђена је противпожарна инсталација, приступни пут као и повезивање на постојећи SCADA систем. Урађена документација: - Студија оправданости са Идејним пројектом и Студија о процени утицаја изградње резервоара на животну средину - Главни пројекат - Добијена је грађевинска дозвола Изградња резервоара финансирања би се кредитним средствима међународних финансијских институција.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ХИП ПЕТРОХЕМИЈА
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Реконструкција продуктовода Панчево-Темишвар</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Закон о енергетици и Закон о планирању и изградњи
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Стављањем у функцију овог продуктовода смањују се трошкови транспорта деривата нафте у односу на друге видове транспорта (друмски, железнички) што има позитиван утицај на цену енергетната. Такође, повећава се безбедност транспорта деривата нафте и смањује негативан утицај на животну средину.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Идејно решење
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	6.500.000 Евра
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013. година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2014. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Кредит
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Република Србија и Румунија су повезане са два паралелна продуктовода од ХИП Петрохемије Панчево до Солвентул Темишвар. Дужина ових продуктовода износи 103 километра, 62 у Републици Србији 51 у Румунији. Продуктоводи нису кориштени од краја 90 тих година до данас. Реконструкцијом продуктовода омогућио би се транспорт деривата нафте на бржи, јефтинији и безбеднији начин и смањио негатива утицај транспорта деривата нафте на животну средину.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Пројекат изградње мини хидроелектрана у Републици Србији</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Изградња МХЕ има упориште у Стратегији развоја енергетике Републике Србије и Националном акционом плану за обновљиве изворе енергије. Значај МХЕ је важан за достизање обавезујућег циља Републике Србије и учешћа ОИЕ у бруто финалној потрошњи енергије до 2020. године у оквиру Енергетске заједнице и примене Директиве 2009/28/ЕС.
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је НАЦИОНАЛНОГ значаја. Пројекат је значајан за домаће и стране инвеститоре идући у сусрет значају зелене енергије, великим потенцијалима које Србија има у том делу. Катастар малих хидроелектрана је припремљен 1987. године и дефинисао је потенцијале за изградњу малих хидроелектрана (МХЕ) капацитета до 10 MW на неколико стотина локација у Републици Србији. Израда новог Катастра, доградња регулативе и сервиса, позитивно ће утицати на тражњу инвеститора.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	До сада је издато 63 енергетских дозвола за око 285 MW. Издато је 128 сагласности (номиналне снаге мање од 1 MW) за МХЕ за инсталисану снагу од 102 MW. У поступку реализације су дакле постројења снаге 387 MW. Потенцијал се односи на око 500 MW. Слободне локације у општинама: Сурдулица-25 Прибој-24 Косјерић-6 Пријепоље-38 Пирот-58 Ариље-15 Крушевац-6 Ужице-12 Краљево-52 Власотинце-12 Нова Варош-17 Ивањица-83 Тутин-67 Рашка-23 Брус-18
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	Оквирно 500.000.000 €
ПОЧЕТАК ГРАДЊЕ:	Стални поступак
ЗАВРШЕТАК ГРАДЊЕ:	Највећи број МХЕ биће изграђен до 2020. године
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Комерцијалне и развојне банке
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Промењени геолошки, хидролошки, метеоролошки и други фактори условили су да потенцијали приказани у Катастру не одговарају стварном стању на терену, те их је неопходно ажурирати. Такође, постојећи Катастар узео је у обзир потенцијале до 10 MW, док нови Закон о енергетици под појмом малих хидроелектрана дефинише објекте снаге до 30 MW, те ће у складу са тим новим Катастром (пројекат ИПА 2013) бити извршена допуна Катастра са потенцијалним локацијама за хидроенергетске објекте снаге до 30 MW. Осим ажурирања локација наведених у постојећем Катастру, резултат пројекта би био и одређивање нових локација за изградњу МХЕ у складу са европским стандардима, за које би се дефинисали основни хидролошки и енергетски параметри. Поред тога, за сваку локацију биће одређен статус у погледу издатих дозвола (енергетске, грађевинске и сл.). У плану је да се пројекат реализује кроз ИПА 2013 и има буџет од 1,5 милиона евра. Пројекат мини хидроцентрала на проточним рекама је нови пројекат који може бити у разним величинама по kW, могу се постављати појединачно, у мањим групама или систем фарма. Могу бити снаге и преко 1 MW. Код

	<p>ових пројеката нема изградње брана, плављења великих површина, изградње која траје дужи низ година, не зависи од великих инвестиција, не уништава биљни и животињски свет, не постоји скупљање пред браном разног отпада итд.</p> <p>Изградња мини хидроелектрана скопчана је са великим бројем административних процедура. Ресорно министарство ће до краја ове године донети нове подстицајне мере а током 2013. године ће рационализовати и унапредити поступак кроз дефинисање неке врсте једног шалтера за све заинтересоване инвеститоре. Дефинисан је сет послова у делу административних (дозволе, уговори итд), техничких (геодетске, пројектантске) и извођачких око градње централе и прикључења на преносни и дистрибутивни систем.</p>
--	--

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Пројекат изградње СНР постројења-опције гас или биомаса у Руми, Крушевцу, Панчеву</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Изградња СНР постројења је дефинисана у Стратегији развоја енергетике Републике Србије. Са аспекта енергетске ефикасности когенерација представља један од приоритета.
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је ЛОКАЛНОГ значаја. Комбинована производња топлотне и електричне енергије се поставља као императив када је у питању повећање укупне енергетске ефикасности постројења. Пројектом ИПА из 2010, дефинисан је пројекат Промоције обновљивих извора енергије и енергетске ефикасности, који је за циљ имао анализу три постојећа постројења у Крушевцу, Панчеву и Руми и њихов прелазак на СНР режим, уз коришћење биомасе као горива односно инсталацију гасног мотора.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Реализацијом пројекта из ИПА 2010, омогућава се да једно од три постројења (Панчево, Крушевац, Рума) буде финансирано у ИПА 2014, чиме би имали когенеративно постројење, које подразумева биомасу као гориво односно природни гас. Остали пројекти су доступни инвеститорима за реализацију у сарадњи са поменутиим општинама. Како ће до краја ове године бити донесена одлука ЕУ, који огледни пројекат у ова три града ће бити финансиран средствама кроз ИПА 2014 програм, остали пројекти требају бити финансирани средствима локалних самоуправа, концептом јавног приватног партнерства, и сл. Утицај на концепт ће имати будући модел приватизације јавних комуналних предузећа, ценовна политика у том делу и сл.
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	1.4 -7.8 -8.3 милиона €
ПОЧЕТАК ГРАДЊЕ:	Планиране инвестиције – урађене студије
ЗАВРШЕТАК ГРАДЊЕ:	
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Није дефинисан
ОПИС ПРОЈЕКТА	Биомаса је енергент кога има највише у најнеразвијенијим крајевима Србије. Енергетски потенцијал неискоришћене биомасе у Србији једнак је количини од 55 % укупно произведене електричне енергије или 78 % укупног годишњег увоза природног гаса или 55 % годишњег увоза нафте. Такође, природни гас као рационални и еколошки прихватљив ресурс је важна опција у реструктурирању домаће комуналне енергетике.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Пројекат искоришћења геотермалне енергије - Богатић, Матарушка бања, Врбас</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Геотермална енергија има дефинисани значај у Стратегији развоја енергетике Републике Србије и Националном акционом плану за обновљиве изворе енергије.
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је ЛОКАЛНОГ значаја. Сва три пројекта имају различите параметре и различите износе инвестиција као и инвестиционе програме. Србија располаже великим потенцијалом геотермалне енергије топлих вода која се може експлоатисати на дубинама и до 400 m на којима топлота воде на излазу бушотине може да има чак и до 75°C на простору општине Богатић, па све до температуре око 150°C на дубинама око 2.000 m на простору Врањске бање. Интересантне су и области Војводине и то Куписина, Адорјан-Нови Кнежевац и Банатско Аранђелово-Врбица. Постоје алтернативни сценарији и анализа цена топлотне енергије. Очекује се да ЕУ у програму ИПА 2014, финансира реализацију једног од поменутих програма. Пројекти су окренути приватном и јавном сектору. Као оптимална могућност се намеће јавно приватно партнерство
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	ИПА пројекат из 2010. који је управо окончан, посебно је кроз студије анализирао три локације (Богатић, Матарушка бања и Врбас). Општина Богатић располаже са великим, доказаним, геотермалним лежиштем. Потврђен је проток од 15 l/s, распон температура 50-80°C. Због геолошких услова ово је практично непресушан извор енергије употребљив за грејање стамбених објеката, организовану пољопривредну производњу у пластеницима али и евентуалну производњу електричне енергије. Анализа у Матарушкој бањи показује протоке од 40 l/s и температуру од 48°C. Постоји потенцијал за загревање значајних површина објеката. Општина Врбас такође има значајан потенцијал где бушотине на дубинама од 1700-2300 метара дају проток 20-35 l/s са температуром од 90-100°C. Профит за производњу на површини 10 ари под пластеником се креће од 100.000 – 150.000 еура годишње у зависности од култура које се узгајају. Поврат капитала је предвиђен за 10 година. Један овакав пластеник омогућава запошљање 4 особе.
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	4 – 3.2 – 22.1 милиона €
ПОЧЕТАК ГРАДЊЕ:	Планиране инвестиције – урађене студије
ЗАВРШЕТАК ГРАДЊЕ:	
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Приватни инвеститори и јавно приватно партнерство
ОПИС ПРОЈЕКТА	Одличан квалитет земље и географски положај, инфраструктура и велико богатство геотермалном енергијом сврставају овај део Србије у један од најперспективнијих за улагања у пројекте израде пластеника и стакленика који имају обезбеђену енергију за загревање. Вода из геотермалних извора може се користити вишеструко и то у зависности од топлоте на излазу из бушотине. Ниже температуре се користе за загревање пластеника и стакленика, рибњаке, рехабилитациони и бањски туризам, у прерађивачкој индустрији и слично. Тренд у Европи је да подстицајна средства за производњу електричне енергије из ОИЕ се смањују у делу соларне и енергије ветра, док се фаворизују геотермални извори.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Пројекат искоришћења биомасе</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Биомаса је највећи ресурс Републике Србије у делу ОИЕ и има дефинисани значај у Стратегији развоја енергетике Републике Србије и Националном акционом плану за обновљиве изворе енергије. Један од програма ће се реализовати преко Међудржавног споразума СР Немачка – Република Србија.
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је НАЦИОНАЛНОГ значаја (веза са пројектом Смањење баријера за развој биомасе у Србији). Биомаса је енергент кога има највише у најнеразвијенијим крајевима Србије. Реализација пројекта популаризације примене биомасе у Србији је само почетак значајних инвестиција које се у Србији у овом домену очекују имајући у виду потенцијале. Искоришћењем годишњег потенцијала (око 2,7 милиона тона еквивалентне нафте) у биомаси, Србија би повећала бруто домаћи производ, смањила увозну зависност ка енергентима и била покретач и других грана производње као што су производња котлова и дрвна индустрија. Прве кораке у том делу су предузеле компаније попут Викторија групе, МК Комерца и др.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Биомаса се може у Србији употребити и за топлане или енергане, али и когенеративна постојења. Пројекат који у оквиру међународног споразума Србије и Немачке финансира немачка развојна банка KfW почев од 2013. године има за циљ акцентовање значаја биомасе и имплементацију постројења пре свега у јавном сектору и јединицама локалне самоуправе са могућношћу реализације когенеративних постојења. Реализацијом пројекта из ИПА 2010, омогућава се да једно од три постојења (Панчево, Крушевац, Рума) буде финансирано у ИПА 2014, чиме би имали когенеративно постојење, које подразумева биомасу као гориво. Прво и најважније је питање повезаности са Министарством пољопривреде, које треба да обезбеди сигурну производњу биомасе (кукурузна силажа, сточни грашак, суданска трава итд) по регионима. Овим се супституише потрошња увозних и скувих горива. Овај вид грејања је изводљив на свим топланам и енерганима у предузећима које користе или су користиле угаљ.
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	108.3 милиона €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	Планиране инвестиције - KfW
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2015.
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	KfW
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Енергетски потенцијал неискоришћене биомасе у Србији једнак је количини од 55 % укупно произведене електричне енергије или 78 % укупног годишњег увоза природног гаса или 55 % годишњег увоза нафте. У Србији се као енергент за грејање користи дрво у 27 % домаћинства, ел. енергија у 29 %, даљински систем грејања користи 28 % домаћинства, док се на угаљ и гас греје њих око 7 %. Једна од грана која би била покренута је производња пелета. Производ пелет се прави од пиљевине дрвета. Користи се дрво високе калоричности (храст, буква, багрем). Овако добијен пелет је бољег квалитета од постојеће понуде на тржишту, јер садржи доста мањи проценат влажности (највише 8 %) у односу на постојећи пелет који у себи садржи влажност до 15 %. Инвестиције у фабрикама за производњу пелета може бити веома уносно за приватни сектор, посебно локације у општинама на истоку и југу Србије. Сама територија је неразвијена те по стратегији регионалног развоја Србије Влада одваја одређена средства за подстицање развоја привреде. Принцип рада погона је такав да је производња подељена на неколико процеса и то: процес припреме, процес млевења, сушења, пелетирања и процес паковања. Просечно време за израду је такво да за час рада цела линија може да произведе 500 - 700 kg пелета што значи да је дневни капацитет у две смене 11 тона пелета као готовог производа упакованог у џакове од 5 - 25 kg. Са еко-

	<p>лошког аспекта, процес је покривен у смислу да се у производњи користи савремена апаратура која је изграђена по највишим стандардима за заштиту животне средине (СЕ сертификат). У пелет се може претворити око 600.000 m³ дрвних остатака и то представља довољно сировине за несметано обављање производње више фирми и предузетника. Што се тиче грејања на дрво и угаљ, грејање на пелет је у овом тренутку јефтиније за 5 до 8 %, када се само посматра цена сировине, међутим сам систем грејања на пелет има многоструке предности у односу на грејање на дрва, јер је много чистији и еколошки супериорнији. Када се гледа однос са грејањем на гас, и чињенице да Србија увози гас и раст цена, те ће грејање са таквим системима бити ценовно знатно веће у односу на пелет што обезбеђује домаће тржиште за производњу и трговину пелетом. Подстицај за употребу пелета може да буде и у пореском законодавству. Значајне количине произведеног пелета иду у извоз.</p>
--	--

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Пројекат смањења баријера за развој тржишта биомасе у Србији</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Биомаса је највећи ресурс Републике Србије у делу ОИЕ и има дефинисани значај у Стратегији развоја енергетике Републике Србије и Националном акционом плану за обновљиве изворе енергије.
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је НАЦИОНАЛНОГ значаја (веза са Пројектом искоришћења биомасе за топлане и енергане). Потенцијал биомасе у Србији је значајан и износи око две трећине укупног домаћег потенцијала обновљивих извора енергије. Кључна улога Министарства енергетике, развоја и заштите животне средине у овоме је у делу пројекта који се тиче формирања „јединице за подршку пројектима коришћења биомасе“. Задатак ове јединице ће бити да спроводи механизам за подршку инвестицијама у пројекте коришћења биомасе и да имплементира остале активности предвиђене пројектним документом.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Пројекат имплементира UNDP, као имплементациона агенција Global Environmental Fund –a (GEF). GEF је у децембру 2011. године одобрио концепт пројекта, а у марту 2012. године и грант за припрему пројектног документа, који ће бити поднет на одобрење GEF- и. Потписан је Споразум о подршци (Letter of Agreement) од стране UNDP у имплементацији припремних активности између UNDP и тадашњег Министарства животне средине, рударства и просторног планирања. Влада Србије би у случају прихватања овог пројекта одлуку о томе (одлуку о кофинансирању у укупном износу од 1,2 mil US\$ током 4 године имплементације пројекта) требало да донесе до краја 2012. године, а одлуку о прихватању пројекта би требало да донесе GEF до средине септембра 2013. године. Реализација пројектних активности би уследила након што GEF одобри пројектни документ и средства за финансирање пројекта. Предвиђено је да GEF кофинансира пројекат са 2,8 mil US\$, (на суму од 14 mil US\$), док би учешће Републике Србије било, као што је претходно напоменуто - 1,2 mil US\$.
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	16.8 милиона долара
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	У току је припрема пројектног задатка, одлука Владе Србије о кофинансирању се очекује до краја 2012. године, а GEF-а у септембру 2013. године.
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2017.
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Global Environmental Fund (GEF) преко UNDP-а, уз учешће Републике Србије
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Уочена је препрека која се односи на недостатак функционисања тржишта овим енергентом. Међутим, без развијеног тржишта, којим ће се допринети сигурности снабдевања енергетских субјеката који као енергент користе биомасу, многи инвеститори не би били подстакнути на коришћење биомасе, као значајног обновљивог извора енергије.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Предлог Програма и системског оквира за производњу и коришћење енергије из биомасе као обновљивог извора, за период 2011-2020, са посебним освртом на пелете и брикете</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Предлог програма системског оквира за производњу и коришћење пелета и електричне енергије из биомасе, представља део програма за конкретизацију имплементације националних стратегија и политика које кореспондирају са европском и светском регулативом, као што су Национална Стратегија одрживог развоја, Стратегија за смањење сиромаштва, Стратегија развоја шумарства, Национална стратегија одрживог коришћења природних ресурса и добара, Стратегија руралног развоја, Стратегија и политика развоја индустрије Србије 2011-2020, Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2015. г (Сл. Гласник РС 44/2005) Измене и допуне Програма остварења Стратегије развоја енергетике Републике Србије за период 2007-2012 (Сл. гласник РС 99/2009).
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	<p>Креирање новог индустријског ланца произвођача пелета из биомасе, произвођача машина и опреме за израду пелета из биомасе и произвођача котлова и пећи на пелет има за циљ да директно допринесе:</p> <ul style="list-style-type: none"> - одрживом коришћењу природних ресурса пре свега обновљивих извора енергије као што је коришћење биомасе за производњу топлотне и електричне енергије; - адекватно управљање и коришћење отпада- отпада од дрвета јер се на овај начин смањује притисак на природне ресурсе и редукује загађење; - системско успостављање одрживог индустријског ланца у коришћењу обновљивих извора енергије; - повећања прилива инвестиционог капитала применом модела приватно-јавног партнерства; - промени привредне структуре ка новим индустријама које производе конкурентне производе који имају извозни потенцијал, али и могућност суспституције енергената које Србија увози; - развој малих и средњих предузећа; - развој неразвијених а посебно руралних подручја; - повећање запослености и повећање животног стандарда као последице економског раста; - смањење сиромаштва; - припрема и подизање капацитета за коришћење предприступних фондова ИПА компоненте за рурални развој. <p>Предности коришћења пелета као алтернативе за добијање топлоте су:</p> <ul style="list-style-type: none"> - процене у Србији се односе на производњу од око 700.000 тона пелета годишње -упоредна анализа трошкова грејања стамбене површине од 200m² коришћењем класичног горива и дрвног пелета: - искористивост енергије добијене из пелета је преко 90% у односу на друга класична горива - једна тона пелета са ПДВ-ом од 18% је еквивалентна цени од 3,5 кубних метара огревног дрвета -калоријска вредност је око 18 MJ/kg - са аспекта загађења дрво је најчистије и најбезбедније гориво које данас постоји, поготову у односу на нафтне деривате и нуклеарно гориво. Ако само упоредимо количину угљен-диоксида који се ослободи приликом производње 1kWh енергије добијене из дрвета и угља резултати су поразвајући. Дрво направи емисију од 30 g, а угаљ чак 290 g CO₂.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Захваљујући приватној предузетничкој иницијативи од 2008. године су настали капацитети за производњу пелета из биомасе од дрвета чија производња је лоцирана у подручјима Србије која су богата биомасом од дрвета, а припадају руралним и неразвијеним подручјима као што је Бољевац, Бајина Башта, Вучковица, Пуковац и др. Паралелно са подизањем капацитета за производњу пелета, почиње развој котлова и пећи које се користе на пелет, али и пилот пројекти подстакнути донаторским програмима за подсти-

	<p>цај коришћења обновљивих извора енергије, коришћења пелета као алтернативног горива у јавним комуналним предузећима која се баве даљинским грејањем.</p> <p>Покренута је иницијатива да се изради предлог Програма којим би се поставиле основе системског развоја репро ланца у једној индустријској области са претходно дефинисаним циљевима.</p>
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	Око 100 милиона евра
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	Посебан фокус на период до 2020. године
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Банкарски кредити
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Предлог Програма обухвата предлог мера и активности на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изградњи инфраструктуре за одрживо коришћење биомасе-шумске биомасе, деградираних шума и шикара; - изградњи инфраструктуре за одрживо управљање отпадом од дрвета (који подразумева и прикупљање и рециклажу амбалажног отпада од дрвета) - мере подстицаја производње пелета из биомасе кроз подизање капацитета за производњу пелета; - мере подстицаја и развоја тржишта пелета у Србији као алтернативног горива за добијање топлотне енергије; - мере подстицаја производње машина и опреме за израду пелета из биомасе; - мере подстицаја производње и развоја тржишта котлова и пећи које користе пелет - мере подстицаја производње електричне енергије из биомасе; - развој свести о рационалној употреби енергије коришћењем енергије из обновљивих извора; - повезивање производње и центара знања у функцији обезбеђења иновативности у развоју производње и коришћења енергије из обновљивих извора биомасе. <p>За ефикасно и ефективно коришћење природних потенцијала биомасе у функцији развоја индустријског репроланца производње и коришћења енергије из биомасе, као и ОИЕ, потребно је створити одговарајуће услове и превазићи различите препреке и проблеме: неопходно је обезбедити сигурно и дугорочно снабдевање биомасом са прихватљивим и конкурентним ценама, није развијено тржиште сировина од биомасе, непостојање техничких стандарда, дефинисање процедура за добијање дозвола и сертификата, непостојање обавезе за сертификацију уређаја/апарата и биогорива, недовољна информисаност јавности, непостојање професионалне асоцијације за биомасу, непостојање демонстарционих пројеката за коришћење биомасе, недостатак лабораторија и опреме за истраживање и развој, финансијски и економски аспекти, недостатак стимулативне кредитне политике, недостатак ефикасног механизма подршке.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поред тога неопходно је отклонити препреке и унапредити и успоставити системски оквир за ефикасно и ефективно коришћење биомасе у функцији одрживог развоја.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Изградња биорафинерије за производњу биоетанола- II генерација биогорива, капацитета до 200.000 т/год</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Биогорива имају дефинисан значај у Стратегији развоја енергетике Републике Србије и Националном акционом плану за обновљиве изворе енергије. Један део пројекта ће се реализовати преко Централно европске иницијативе.
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Нафтна индустрија Србије и МК Комерц иницирали су израду Студије изводљивости чије је финансирање одобрио Секретаријат СЕИ-Централно европске иницијативе, на тему изградње постројења друге генерације за производњу биоетанола. Окончање израде Студије се очекује крајем ове године. Имајући у виду актуелна постројења у Европи, очекује се инвестиција у минималном износу од 100-120 милиона еура, капацитета до 200.000 тона/годишње. Имајући у виду цивилизацијски концепт када је у питању замена фосилних горива, ниво досадашњих научних истраживања и дефинисање четири генерације биогорива, студију Bloomberg о следећој генерацији биогорива, чињеницу да у региону имамо слична постројења, утицај на смањење цена горива за саобраћај и обавезујући удео потрошње биогорива у транспорту до 2020. године, очекује се изградња поменутог постројења.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	У случају позитивног исхода Студије када је у питању инвестиција, имајући у виду актуелна постројења друге генерације у Европи очекује се инвестиција у минималном износу од 100-120 милиона еура, капацитета до 200.000 тона/годишње.
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	Око 100.000.000-120.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	Планирана инвестиција – израда студије изводљивости у току
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Средстава компанија, комерцијални кредити, међународне финансијске организације
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Имајући у виду потенцијал Србије, значај алтернативних горива, њихово укључивање и потрошњу, могућност намешавања са конвенционалним горивима, као и стање у региону очекује се да ова горива буду доступна потрошачима у Србији. Према Студији НИС- а о биогоривима, независно од инвестиције, очекује се да ова горива на српском тржишту буду доступна од 2014. године. Проблем представља значајан износ инвестиције, који може имати прогрес као и начин финансирања и период повраћаја инвестиције.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Пројекат изградње СНР постројења 3 MW - ПКБ Падинска скела</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Биомаса је највећи ресурс Републике Србије у делу ОИЕ и има дефинисани значај у Стратегији развоја енергетике Републике Србије и Националном акционом плану за обновљиве изворе енергије. Са аспекта енергетске ефикасности, когенерација представља један од приоритета. Постоји иницијатива за донацију Швајцарске државе за шта је неопходна сагласност ресорног Министарства.
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је ЛОКАЛНОГ ЗНАЧАЈА . Градско предузеће „Пољопривредна корпорација Београд–ПКБ” је највеће пољопривредно предузеће у Србији и у власништву је града Београда (поседује око 22.000 хектара обрадиве земље). Сваке године после жетве на пољима ПКБ-а остаје велика количина неискоришћене отпадне биомасе (сојина слама, кукурузовина, итд), која представља значајан енергетски извор. Изградња комбинованог постројења које као енергент има отпадну биомасу представља огромне уштеде у пословању ПКБ-а, енергетску независност и приход у продаји евентуалног остатка ел енергије по “feed-in“ тарифама како и продају топлотне енергије околним насељима. Укупна инвестиција у ново постројење износи око 2,58 милиона евра, а улагање у мере енергетске ефикасности износи 2.588 милиона евра. За изградњу инфраструктуре је потребно улагање још око 2,75 милиона евра.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	У укупној производњи биомасе остаци ратарских култура у ПКБ-у изnose: соја око 5.760 тона/годишње, кукуруз са око 25.000 тона/годишње. Сваке године после жетве велике количине сојине сламе (око 3.000 тона/годишње) и кукурузовине (10-15.000 тона/годишње) остаје на пољима. У већ изграђеном СНР постројењу снаге 1,5 MW за загревање пластеника у ПКБ (површине пластеника око 1 ha) успешно се користи сојина слама као основно гориво, при чему ово постројење ради успешно већ 3 године. Укупна потребна топлотна снага за грејање објеката у Падинској Скели износи око 3 MW (од чега за грејање пластеника површине од 1 ha треба 1,5 MW; за управну зграду од 130 m ² треба око 25 kW; за школу треба око 600 kW и за болницу треба око 1,3 MW). Изградњом новог СНР постројења у ПКБ-у, смањило би се ниво емисије CO ₂ у околину, а смањила би се и потрошња ел. енергије (ел. енергију може да производи ново СНР постројење).
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	7.918.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	Потенцијална инвестиција
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	12-18 месеци
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Донација Швајцарске државе и град Београд
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Изградња комбинованог постројења на отпадну пољопривредну биомасу у ПКБ-у (СНР постројење снаге 3 MW топлотне и 400 kW електричне енергије), предвиђа првенствено загревање пластеника у оквиру ПКБ-а, а паралелно са тим се може производити и електрична енергија. У непосредној близини ПКБ-а, постоје основна школа (4.025 m ²) и болница (8.600 m ²), при чему би ове две установе могле да се греју коришћењем отпадне пољопривредне биомасе из ПКБ-а. До сада се у свим предвиђеним објектима за грејање користило течено фосилно гориво (у школи се користи око 110 тона/годишње лаког лож уља, а у болници се користи око 300 тона/годишње мазута). Кључну одлуку у вези инвестиције и начина финансирања (јавно приватно партнерство) треба да донесе град Београд, који је и власник „Пољопривредне корпорација Београд–ПКБ”. Постоји иницијатива за донацију Швајцарске државе.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Пројекат изградње СНР постројења 15 MW у реону Стига недалеко од реке Млаве у Пожаревцу</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Биомаса је највећи ресурс Републике Србије у делу ОИЕ и има дефинисани значај у Стратегији развоја енергетике Републике Србије и Националном акционом плану за обновљиве изворе енергије. Првни основ се регулише јавним приватним партнерством и Уговором између јединице локалне самоуправе и инвеститора у вези са регулисањем међусобних права и обавеза.
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је ЛОКАЛНОГ значаја. Пројекат има велики значај за цео округ, пошто ће се сви производи набављати искључиво од домаћих локалних привредника. Град Пожаревац, као центар Браничевског округа, прети да својим географским положајем и брзином развоја индустрије прерасте у један од водећих економско-туристичких центара Републике Србије. Како је смештен на обронцима Хо-мољских планина и између четири реке: Дунава, Велике Мораве, Млаве и Пека, представља значајан енергетски извор биомасе. Изградња комбинованог постројења за производњу електричне и топлотне енергије које ће као енергент имати биомасу представљаће огромну енергетску стабилност округа.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Град је окружен плодном равницом Стиг, која се налази у доњем току реке Млаве. Са преко 2.514 км ² обрадивог земљишта, ова равница представља најплоднији део округа, где практично успева све. Људи углавном сеју ратарске културе пре свих кукуруз, а затим и пшеницу и сунцокрет, а ту се налазе и велике површине земљишта са воћњацима и виноградима. Пројектом је предвиђена изградња комбиноване топлане/електране на биомасу снаге 15 MW која би годишње производила 118 GWh, а за производњу електричне и топлотне енергије би користила око 148.000 тона чврсте биомасе годишње. Већина произведена електричне енергије је намењена за извоз преко италијанских партнера, а произведена топлотна енергија би се користила за грејање локалних објеката и објеката у осталим општинама округа (пластеника, школа, болнице, домова здравља и др.), пошто је потреба тих објеката за топлотном енергијом велика.
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	Око 10 милиона евра
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	Потенцијална инвестиција – мултинационална групација BOLDROССНI са седиштем у Италији, која је и чланица енергетског кластера у Италији.
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	18 месеци
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Јавно приватно партнерство
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Изградња комбинованог постројења на биомасу у индустријској зони на обали реке Млаве у граду Пожаревцу (СНР постројење снаге 15 MW), предвиђа производњу електричне и топлотне енергије, како за потребе грејања објеката у округу, тако и за извоз. За производњу енергије она би користила око 148.000 тона чврсте биомасе годишње (60% биљних усева, 30% преосталог дрвета у шумама и пољопривредних производа и 10% сламе) и производила би око 118 GWh годишње. Сву чврсту биомасу за потребе рада СНР постројења инвеститор би набављао од домаћих локалних привредника. Такође, у истој области, разматра се могућност изградње фабрике за прераду кукуруза и производњу уља од кукурузовине, изградњу неколико малих електрана до 5MW за производњу биогаза у Малом Црнићу, као и изградњу једне мале хидроелектране на реци Млави.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Пројекат коришћења отпадног дрвета са тока реке Дунав за производњу топлотне енергије – набавка опреме</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Набавка опреме дефинисана Законом о јавним набавкама за набавку машина (“Службени гласник РС” 116/08).
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	<p>Пројекат је ЛОКАЛНОГ значаја.</p> <p>Реализацијом овог пројекта вишеструку корист, поред ЈП „Јединство Кладово“ које се преко овог пројекта опрема одговарајућим машинама за прераду отпадног дрвета нагомиланог на току Дунава код ХЕ „Ђердап“, имају Привредно друштво „Ђердап 1“, општина Кладова, а посебно сами мештани насеља Брза Паланка, туристичког места на обали Дунава. У ХЕ „Ђердап“ се од 2007. године прате годишње количине депонованог дрвета и оне просечно износе око 1200 м³, које се у потпуности могу употребити као енергент у већ постојећој топлани у Брзој Паланци. Такође, овај пројекат би се надовезао на већ предузете активности на побољшању енергетске ефикасности.</p> <p>С једне стране брикетирањем масе постигла би се већа ефикасност и бржи утрошак наведених количина, а с друге брикетирањем сечке из свих потенцијала створила би се могућност повећања енергетске моћи отпадног дрвета, а самим тим и прелазак на 100% ОИЕ.</p>
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	<p>У насељу Брза Паланка, на 20 км удаљено од општине Кладово, од 1983. године, а у склопу ЈП „Јединство“, налази се топлана на чврсто гориво (угаљ) снаге 3,2 MW. Потрошња топлане износи 500 t сушеног лигнита годишње који се камионски допрема из колубарских рудника удаљених око 350 km од топлане, што угрожава сигурност допреме у зимском периоду, а самим тим и сигурност снабдевања топлотном енергијом. С друге стране, хидроелектрани “Ђердап” константан проблем представља редовно чишћење отпада који се сакупља на решеткама за заштиту од упада крупних наплавина на брани и његово депоновање. Тренутне количине депонованог дрвног отпада са бране износе око 4000 м³.</p> <p>Сматрамо да ова количина дрвног отпада од 4000 м³ може да се утроши за три грејне сезоне. Употреба овог отпада као енергента, у топлани у Брзој Паланци, смањила би годишњу потрошњу угља за 250 t (за око 50%), сразмерно смањила емисију CO₂ за 50%, чиме би смањило загађење животне средине угљеном прашином, пепелом и шљаком. Поред овог отпада који се скупља на брани постоји могућност коришћења отпадног дрвета насталог редовним одржавањем градског зеленила, отпадног дрвета из Националног парка “Ђердап” и чишћењем шума у окружењу, који је топлани као јавном комуналном предузећу доступан.</p>
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	690.000 евра
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	Потенцијална инвестиција
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	12 месеци
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Јавно приватно партнерство
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Даљински систем грејања у насељу Брза Паланка чини котларница са два инсталирана котла укупне снаге 3,2 MW. Поред котларнице је наткривено складиште за енергенте површине 1082 m², који се шински допремају и дозирају у котлове. Ту се гориво убацује у ложиште где се врши сагоревање. Познато је да је сечка мање калоричне моћи и мора да се сагорева као мешавина са угљем, док бе се брикетирањем скоро изједначиле калоричне моћи брикета и сушеног лигнита који је предвиђен и који се троши у топлани, што би значило 100% коришћење ОИЕ.</p> <p>Пројекат предвиђа набавку мобилне машине за дробљење отпадног дрвета и производњу сечке, машине за брикетирање и транспортног возила са утоварном руком које би служило за дозирање сировог дрвета и транспорт сечке до складишта. Набавка опреме би се реализовала у 2013. години.</p>

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Национални програм енергетске ефикасности за сектор зградарства у Србији</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Енергетска ефикасност у сектору зградарства дефинисана је Стратегијом развоја енергетике Републике Србије. Са аспекта енергетске ефикасности, енергетска санација постојећег фонда зграда у Србији представља један од приоритета у смањењу финалне потрошње енергије. На основу Споразума о сарадњи са Енергетском заједницом југоисточне Европе, обавеза Србије је да смањи потрошњу финалне енергије за 9% до 2018. године у односу на потрошњу регистровану у 2008. години. Овај циљ биће дефинисан Другим акционим планом енергетске ефикасности за период од 2013. до 2018. године, који је Србија обавезна да достави Енергетској заједници до јуна 2013. године.
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је од НАЦИОНАЛНОГ и ЛОКАЛНОГ значаја. Уштеда топлотне и електричне енергије у зградама поставља се као један од приоритета када је у питању смањење укупне потрошње енергије у Србији, чиме доприноси смањењу трошкова набавке енергената. Такође, овај пројекат доприноси рационалном коришћењу енергије, сигурности у снабдевању енергијом и расположивости постојећих извора енергије. Све заједно, пројекат значајно доприноси стратегији одрживог развоја на републичком и локалном нивоу уз битан утицај на повећање стандарда и комфора грађана.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Успешном реализацијом прве и друге фазе пројекта „Енергетска ефикасност у Србији“ финансираних из кредита/зајма Светске банке у периоду од 2004. до 2012. године, демонстриран је велики потенцијал за уштеде у потрошњи енергије за загревање јавних објеката уз истовремено увођење биомасе и природног гаса као замене за друга коришћена горива која су штетнија по животну средину и њено загађење. Наставком пројекта омогућило би се значајно увећање броја објеката који би се обухватили енергетском санацијом, укључујући поред јавних зграда и објекте намењене за становање и обављање комерцијалних делатности. До краја јуна месеца следеће године, очекује се одлука Светске банке о финансирању овог програма. За децембар ове године најављена је радна мисија Светске банке која ће, на основу разговора са министарствима енергетике и финансија и њихове изражене заинтересованости за финансирањем овог пројекта, донети одлуку о припреми одговарајућег програма како би се до јуна 2013. године припремио образложен предлог пројекта за усвајање пред Бордом директора Светске банке. До тада, министарства би требало да одлуче који обим пројекта ће бити финансиран средствима из фондова Светске банке, а који ће бити финансирани средствима републике и локалних самоуправа. Такође, потребно је дефинисати концепт пружања енергетских услуга путем јавно приватног партнерства, а преко јавних предузећа као пружаоца енергетских услуга. Утицај на концепт ће имати будући модел приватизације јавних комуналних предузећа, ценовна политика у сектору енергетике и успостављање тржишта пружања енергетских услуга.
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	До 40 милиона € из фондова Светске банке уз учешће других Међународних финансијских институција до укупног износа од 100 милиона €.
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	Последњи квартал 2013. године.
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	Последњи квартал 2018. године.
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Фондови Светске банке уз учешће фондова других Међународних финансијских институција, као што су Немачка развојна банка и Еропска банка за реконструкцију и развој.
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Повећање енергетска ефикасност у коришћењу финалне енергије у зградама има велики потенцијал који, ако се до краја искористи, може да преполови потрошњу енергената за грејање зграда. Зграде учествују са готово 40% у укупној потрошњи енергије у Србији, те би уштеде постигнуте у сектору зградарства знатно допринеле стабилизацији енергетског биланса. Увођење обновљивих извора енергије, посебно биомасе чији неискоришћени енергетски потенцијал је једнак половини произведене електричне енергије у Србији, додатно би смањило увозну зависност Србије у погледу набавке енергената. Такође, природни гас, као рационални и еколошки прихватљив енергент, је важна полуга у реструктурирању домаће комуналне енергетике. С обзиром на велики број зграда свих категорија у Србији, неопходно је да поред водеће улоге Републике, локалне самоуправе активно учествују у реализацији пројекта кроз суфинансирање одређених пројекатних активности како би подржале мотивисаност грађана за укључивањем личних финансијских средстава у енергетску санацију објеката.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Регионални програм енергетске ефикасности у Западном Балкану – ЕСКО и дијалог о политици -</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	ЕСКО концепт биће дефинисан у Закону о рационалној употреби енергије и подзаконским актима која ће пратити поменути закон.
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	<p>Пројекат ће допринети идентификацији, припреми и финансирању пројекта енергетске ефикасности у области енергетске ефикасности и обновљивих извора енергије, са посебним акцентом на примену ЕСКО механизма, као и стварању потребног правног оквира за унапређење енергетске ефикасности. Очекиване уштеде енергије на нивоу региона су 15.000 MWh/год.</p> <p>Примена ЕСКО механизма је прилично компликована у јавном сектору јер је потребно да се за набавку ових услуга спроведе поступак јавне набавке, а да би се припремила добра документација и модел уговора попунио бројним техничким подацима потребно је да се претходно спроведе детаљна техничка и економска анализа за сваки пројекат и због тога је изузетно значајна компонента техничке помоћи која је предвиђена овим пројектом.</p>
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	<p>У сарадњи са Секретаријатом Енергетске Заједнице ЕБРД је припремио нацрт поменутог пројекта који је одобрен за финансирање од стране WBIF-а и у току су активности ЕБРД-а у погледу избора консултаната за реализацију пројекта и идентификације потреба потписника Уговора о енергетској заједници у погледу креирања правног оквира за енергетску ефикасност уопште као и за функционисање ЕСКО механизма.</p> <p>У оквиру пројекта „Развој уговарања учинка кроз пилот пројекте у јавном сектору Србије” који је Министарство рударства и енергетике Републике Србије у сарадњи са Савезним министарством за животну средину Немачке реализовало током 2010. и 2011. године уз помоћ GIZ-а и Берлинске агенције за енергетику, развијен је Модел уговора за уштеду енергије у јавним објектима и модел конкурсне документације за јавну набавку уштеде енергије (кроз ЕСКО механизам односно „уговарање енергетског учинка“). У оквиру пројекта прибављено је мишљење Министарства финансија које је потврдило могућност набављања услуга ЕСКО путем рестриктивног поступка. Ова активност Републици Србији даје одређену предност у односу на друге учеснике на пројекту у погледу апликације за средства ЕБРД-а која су намењена за реализацију пројеката путем ЕСКО механизма.</p> <p>За финансирање активности техничке помоћи која се односи како на припрему правног оквира, идентификацију, припрему пројектне документације и праћење реализације пројекта обезбеђена су бесповратна средства WBIF-а, EWBIF и других донатора и она за све учеснике пројекта износе укупно 26.5 М€, од чега је 12 М€ намењено јавном сектору. Део ових средстава намењен је и као подстицај фирмама/институцијама које ће реализовати пројекте кроз овај програм и то у износу 15% висине кредита за јавни сектор односно 10% за приватни сектор, а део средстава биће намењен и покривању ризика банака које ће бити укључене у пројекат. Поред тога, ЕБРД је обезбедио и кредитну линију у висини од 160 М€ од којих је 80 М€ намењено јавном сектору (110 је одмах опредељено), а за реализацију путем ЕСКО механизма предвиђена су средства до 50 М€ (на дуже стазе). Поред пројеката енергетске ефикасности, пројекти могу бити и у домену обновљивих извора енергије. Кредитирање ће се вршити на два начина – за мање пројекте кроз локалне комерцијалне банке, а за веће пројекте кредитирање директно од стране ЕБРД-а.</p>
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	Иницијалних 26,5 милиона евра плус кредитна линија од 160 милиона евра
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	Планирана инвестиција – израда студије изводљивости у току
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	У току 2015. године
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	WBIF, EWBIF, донатори, ЕБРД, комерцијалне банке
ОПИС ПРОЈЕКТА:	У складу са преузетим обавезама према Енергетској Заједници, Влада Републике Србије јула 2010. године донела је први Акциони план за енергетску ефикасност Републике Србије (НПЕЕ) за период 2010-2012. године, а

у припреми је и други Национални програм енергетске ефикасности за период 2013-2015. Први НПЕЕ утврдио је индикативни циљ уштеде енергије до 2012. године на нивоу од 1.5% финалне домаће потрошње енергије у 2008. години (0.1254 Мтое), односно укупни циљ од најмање 9% финалне потрошње енергије у деветој години примене. Циљ уштеде финалне енергије од 1.5% оствариће се реализацијом мера енергетске ефикасности у секторима: домаћинстава и јавне и комерцијалне делатности (0.0235 Мтое), индустрије (0.0566 Мтое) и саобраћаја (0.0453 Мтое). Достижање индикативног циља подразумева мобилизацију значајних финансијских средстава.

Због раније спроведеног пројекта „Развој уговарања учинка кроз пилот пројекте у јавном сектору Србије” Србија је тренутно у бољој стартној позицији у односу на друге учеснике пројекта, обзиром да средства намењена за спровођење пројекта не предвиђају одређене квоте за сваког учесника, већ ће њихова дистрибуција бити везана за брзину припреме пројеката. У почетној фази пројекта ће свакако, обзиром на могућ другачији правни оквир бити урађена провера раније припремљене документације.

Примена ЕСКО механизма омогућила би реализацију пројеката енергетске ефикасности у јавном сектору без потребе да се овај сектор задужује, односно да се мање задужује у зависности од модела уговора. Реализација пројекта у јавном сектору била би добар пример за примену ЕСКО механизма и у приватном сектору.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Енергетска ефикасност у Јавним зградама - школе</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Енергетска ефикасност је дугорочни приоритет државе Србије. До краја ове године биће донесен Закон о рационалној употреби енергије и подзаконска акта.
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	У Србији постоји значајан број осмогодишњих и средњих школа које су старе и које је потребно обновити у циљу унапређења услова боравка и рада, а многе од њих немају систем грејања те је стога значајно у овим школама спровести пројекте који ће као главну компоненту имати унапређење енергетске ефикасности у овим објектима.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	<p>Реализација пројекта је замишљена у две фазе:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. фаза која би обухватила око 20 школа већ идентификованих у оквиру пројекта Светске банке почела би са реализацијом у 2013. години 2. фаза која би обухватила око 15 школа почела би са реализацијом у 2014. години и стварни број школа зависиће од преосталих средстава <p>Предлог мера енергетске ефикасности и износ инвестиција биће утврђен енергетским прегледима.</p> <p>Програм би се финансирао из средстава развојног кредита KfW у оквиру Немачке финансијске сарадње под повољним условима (рок отплате 12 година, грејс период 3 године и каматом која ће бити дефинисана након потписивања уговора о зајму на бази ефективних трошкова финансирања KfW-а уз додатак маргине, што је у априлу 2012. године износило 2,5%). Очекује се и учешће локалних институција на нивоу од 10% радова за друге пратеће радове (нпр. опремање санитарних чворова). Поред тога, за ангажовање техничке помоћи, у сарадњи између KfW и Министарства инфраструктуре и енергетике припремљен је и предлог пројекат за финансирање техничке помоћи за реализацију овог пројекта од стране EU-WBIF који је одобрен та ће бесповратна средства од 1,5 М€ бити обезбеђена за ове намене уместо да се средства користе из кредита.</p> <p>Оцена пројекта обављена је у априлу 2012. године, при којој су договорени модалитети и циљеви спровођења пројекта о чему постоји записник. Поред Министарства инфраструктуре и енергетике у процес је активно било укључено и Министарство науке и просвете.</p> <p>Након преговора између Владе Републике Србије и Владе СР Немачке у октобру 2012. године, одобрење пројекта од стране Владе СР Немачке се очекује након одобрења извештаја које је припремио KfW и који је достављен немачком Министарству за економску сарадњу на разматрање и финално одобрење, што се очекује за пар месеци. За потребе реализације овог пројекта у буџету РС за 2013. године предвиђена су средства од 15 М€ за директно задужење.</p>
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	21,5 милиона евра плус учешће локалних институција у износу од 10%
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2015
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Немачка развојна банка
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>У складу са преузетим обавезама према Енергетској Заједници, Влада Републике Србије јула 2010. године донела је први Акциони план за енергетску ефикасност Републике Србије (НПЕЕ) за период 2010-2012. године, а у припреми је и други Национални програм енергетске ефикасности за период 2013-2015. Први НПЕЕ утврдио је индикативни циљ уштеде енергије до 2012. године на нивоу од 1.5% финалне домаће потрошње енергије у 2008. години (0.1254 мтое), односно укупни циљ од најмање 9% финалне потрошње енергије у деветој години примене. Циљ уштеде финалне енергије од 1.5% оствариће се реализацијом мера енергетске ефикасности у секторима: домаћинстава и јавне и комерцијалне делатности (0.0235 Мтое), индустрије (0.0566 Мтое) и саобраћаја (0.0453 Мтое). Достицање индикативног циља подразумева мобилизацију значајних финансијских средстава.</p> <p>Пројекат би користио добра искуства пројекта Светске банке и требало би да омогући смањење потрошње енергије најмање за 20%, остваривање услова комфора кроз достизање унутрашње температуре од 20°C у свим учионицама и створе субјективни осећај побољшаних услова за учење и рад најмање од стране 75% корисника. Поред тога, пројектом је предвиђена могућност израде једног демонстрационог пројекта која би подразумевала примену мера енергетске ефикасности и коришћење обновљивих извора енергије у једној од јавних зграда (превасходно универзитетског типа) где би велики број студената и других лица био у могућности да у пракси види ефекте примене оваквих мера.</p>

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Програм „Рехабилитација система даљинског грејања у Србији - Фаза - IV“</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Техничке мере - Споразум о Зајму и Програму на износ од 45 мил евра и Споразум о замени дуга на износ од 18,5 мил евра, оба потписана између Републике Србије и KfW 30.9.2011. године Консултантске услуге - Споразум о финансирању између Републике Србије и KfW од 14.12.2012. године
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је ЛОКАЛНОГ значаја. Програм представља наставак успешно реализоване 3 претходне фазе Програма кроз коју су рехабилитовани системи грејања у 8 градова. Након реализације текуће фазе 23 од 57 топлана које послују у нашој земљи биће потпуно или делимично рехабилитоване. Кроз Програм биће рехабилитовани системи грејања у Чачку, Крагујевцу, Краљеву, Крушевцу, Новом Саду, Нишу, Пироту, Шапцу, Суботици, Ваљеву, Зрењанину, Бачкој Паланци, Бору, Јагодини, Књажевцу, Лесковцу, Неготину, Новом Пазару, Руми и Трстенику. Имајући у виду да 20 учесника ове фазе представљају 71% укупног инсталисаног капацитета (без Београда), Програм ће значајно допринети рехабилитација комплетног система даљинског грејања у Србији. Како је један од најважнијих циљева Програма прелазак на систем обрачуна и наплате топлотне енергије по утошку, Програм ће значајно допринети и институционалној трансформацији предузећа која се баве производњом и дистрибуцијом топлотне енергије. Спроведене мере допринеће побољшању квалитета живота грађана Србије кроз побољшану услугу грејања и бољу заштиту животне средине. Ове мере допринеће, кроз побољшање енергетске ефикасности а уз помоћ низа институционалних мера које ће бити спроведене, и побољшање пословног положаја топлана.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Припремна фаза Програма која је започета 31. јануара 2012. године, завршена је 1. октобра т.г. када је почела фаза Имплементације тј. набавки опреме и услуга. Планом имплементације Програма који је израђен на основу појединачних Инвестиционих планова који су у Припремној фази израђени за све учеснике Програма, до краја текуће године и почетком наредне, планиране су везане набавке цеви и пратеће опреме за 17 топлана (30.11.2012. објављен тендер), калориметара за 10 топлана (тендер најављен 3.12.2012.), котлова, као и изградње нових котларница у Бачкој Паланци и Новом Саду и комплетне рехабилитације ситета у Трстенику. Након реализације ових ургентних набавки, у периоду 2013.-2015. биће спроведено преко 20 тендера предвиђених Планом набавки.
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	У техничке мере биће уложено укупно 54,25 милиона евра од којих 45 милиона евра меког зајма одобреног Р Србији кроз KfW и 9,25 милиона евра субвенција Р Србије на бази којих ће СР Немачка, након реализације Програма отписати Р Србији 18,5 милиона евра јавног дуга. У Консултантске услуге биће уложено 4 милиона евра.
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	Припремна фаза окончана у периоду јануар - октобра 2012. године. Фаза Имплементације започела 1. октобра 2012. године
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	31. децембар 2015. године
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Консултантске услуге укупно вредне 4 милиона евра, финансирају се из донација Владе СР Немачке и ЕУ из Заједничког фонда за Западни Балкан. Техничке мере финансирају се из меког зајма који субвенцијонише Влада СР Немачке кроз KfW и финансијског доприноса Републике Србије (субвенције)
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Аларматно стање ситета грејања у већини градова Србије, кога карактеришу застарела опрема ниске енергетске ефикасности, велики губици како у производњи тако у дистрибутивном систему, висок степен емисије штетних гасова као и лоши показатељи пословања топлана, основни су мотив спровођења Програма који траје у оквиру Финансијске сарадне СР Немачке и Р Србије од 2001. године..

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Програм „Рехабилитација система даљинског грејања у Србији - Фаза - I“</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Протокол са преговора између Влада СР Немачке и Републике Србије потписан 18. октобра 2012. године
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је ЛОКАЛНОГ значаја. Обухватањем топлана које до сада нису учествовале у Програму, дала би се могућност свим топланама у Србији да бар делимично рехабилитују и модернизују системе. У зависности од расположивих средстава, постоји могућност да се и досадашњи учесници укључе у Програм и заокруже започети процес рехабилитације и модернизације система.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Министарство, као носилац имплементације Програма, расписало је позив топланама за учешће у наредној фази Програма. У првом кругу, на кандидатуру пројеката који би били финансирани средствима ове фазе, позване су сва јавно-комунална предузећа из овог сектора која до сада нису узеле учешћа у Програму.
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	Планирано је да у техничке мере биће уложено до 30 милиона евра меког зајма који би, на захтев Р Србије обезбедила немачка страна.
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	Преговори о овој фази могли би да отпочну већ почетком 2013. године.
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	Током 2017
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Консултантске услуге - донација Владе СР Немачке Техничке мере - меки зајам који субвенцијонисан од стране Владе СР Немачке кроз KfW
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Алармантно стање ситета грејања у већини градова Србије, кога карактеришу застарела опрема ниске енергетске ефикасности, велики губици како у производњи тако и у дистрибутивном систему, висок степен емисије штетних гасова као и лоши показатељи пословања топлана, основни су мотив спровођења Програма

КАНДИДОВАНО ЗА ПРЕТПРИСТУПНИ ИНСТРУМЕНТ ИПА 2013.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Пројекат ревизије Катастра малих хидроелектрана</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Закон о енергетици; Уредба о мерама подстицаја за производњу електричне енергије коришћењем обновљивих извора енергије и комбинованом производњом електричне и топлотне енергије
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Значај овог пројекта је допринос инвестиционим активностима и већем коришћењу обновљивих извора енергије кроз изградњу малих хидроелектрана, што последично представља крајњи допринос смањењу емисије гасова стаклене баште, достизању циљева удела ОИЕ према Европској заједници, као и одрживом развоју. Имајући у виду да постојећи Катастар малих хидроелектрана и даље служи као основ за процену и коришћење хидропотенцијала, нарочито мањих речних токова, ажурирање овог документа је врло битно, нарочито имајући у виду одредбу Закона о енергетици, по коме је обавеза Министарства енергетике, развоја и заштите животне средине, давање сагласности за изградњу хидроелектрана инсталисане снаге до 1MW, а са становишта ефикасног и рационалног искоришћења потенцијала.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Пројекат је кандидован за инструмент ИПА 2013, у току је израда Sector Fiche.
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	1.500.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	Крај 2013. године
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2015. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	ИПА 2013
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Катастар малих хидроелектрана је припремљен 1987. године и дефинисао је потенцијале за изградњу малих хидроелектрана капацитета до 10 MW на 864 локације у Републици Србији. Промењени геолошки, хидролошки, метеоролошки и други фактори условили су да потенцијали приказани у Катастру не одговарају стварном стању на терену, те их је неопходно ажурирати.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Јачање капацитета у области стратешког планирања у енергетици</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Закон о енергетици
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Имајући у виду обавезе Србије по Уговору о Енергетској Заједници као и политику придруживања Европској унији, неопходно је јачање капацитета свих релевантних учесника у овим активностима (министарство надлежно за послове енергетике, Агенција за енергетику, енергетски субјекти) у области стратешког планирања а сагласно пракси Европске Уније, како би се што боље сагледале, анализирале и примениле поменуте обавезе и рокови за њихову примену у делу који се односи на енергетски сектор Републике Србије. Реализацијом пројекта допринеће се унапређењу креирања енергетске политике и њеног усклађивања са праксом ЕУ
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Пројекат је кандидован кроз инструмент ИПА 2013, у току је израда Sector Fiche.
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	900.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	Крај 2013. године
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2015. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	ИПА 2013
ОПИС ПРОЈЕКТА:	У оквиру пројекта развиће се алати у складу са алатима који се користе у ЕУ, а који ће допринети јачању капацитета министарства у делу стратешког планирања, првенствено у делу праћења и извештавања о реализацији стратегије развоја енергетике.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП СРБИЈАГАС
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Помоћ у побољшању транспорта гаса у ЈП Србијагас у циљу унапређења тржишта природног гаса у складу са ЕУ стандардима</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Закон о енергетици
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Унапређење ефикасности и оперативности тржишта природног гаса побољшањем транспорта гаса у ЈП Србијагас
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Пројекат је кандидован кроз инструмент ИПА 2013, у току је израда Sector Fiche.
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	3.300.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	Крај 2013. године
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2015. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	ИПА 2013
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Постојећа опрема којом располаже Србијагас није довољна за функционисање и надзор тржишта у будућности. У оквиру пројекта извршиће се набавка хардвера и софтвера (SCADA систем), као и обука особља. Опрема је неопходна за он лајн праћење и периодични трансфер података од „опреме у пољу“ као што су мерне и регулационе јединице до централног диспечерског центра. Ови подаци су неопходни за балансирање и анализу коришћења капацитета транспортног система.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП СРБИЈАГАС/ +
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Интерконекција са Бугарском, Ниш -Димитровград</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Закон о ратификацији уговора о оснивању Енергетске заједнице између Европске заједнице и Републике Албаније, Републике Бугарске, Босне и Херцеговине, Републике Хрватске, бивше југословенске Републике Македоније, Републике Црне горе, Румуније, Републике Србије и привремене мисије Уједињених нација на Косову у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених нација
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат је од НАЦИОНАЛНОГ значаја Диверзификација правца и извора снабдевања уз унапређење сигурности снабдевања како Србије и Бугарске тако и целог региона, као и интегрисање постојећих и будућих складиштених капацитета природног гаса у јединствен енергетски систем што управо представља пун смисао успостављања интегрисаног регионалног тржишта и одредаба Уговора о Енергетској заједници.
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Урађена Студија изводљивости са елементима процене утицаја на животну и социјалну средину. (EU WBIF). Пројекат изградње је за део средстава кандидован у програм ИПА 2013, у току је израда Sector Fishe
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	80.000.000 \$
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013. година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2016. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	За део средстава кандидован кроз инструмент ИПА 2013
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Један од приоритетних правца за успостављање интерконекције са суседним државама јесте правац Ниш-Димитровград (са бугарске стране – Софија). Изградњом овог гасовода добио би се други правац снабдевања гасом из правца Републике Бугарске, што би пре свега побољшало сигурност снабдевања српског тржишта природним гасом, затим омогућило даљи развој дистрибутивне мреже централне, источне и јужне Србије са могућношћу ширења потенцијалног броја потрошача широке потрошње. Поред тога, значајно би се растеретио и северни део гасоводног система, чиме би се повећала сигурност снабдевања транзитног правца за Босну и Херцеговину, као и будуће снабдевање Аутономне покрајине Косова и Метохије, Македоније и Црне Горе.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ЈП ЕПС
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Изградња постројења за пречишћавање отпадних вода ТЕ Костолац Б</i>
СТРАТЕШКИ/ ПРАВНИ ОСНОВ	Закон о водама (са одговарајућим сетом подзаконских аката); Закон о интегрисаној контроли и спречавању загађења
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	<p>Реализација пројекта „Изградња система за пречишћавање отпадних вода у ТЕ Костолац Б“ ће допринети да се пословање ТЕ Костолац усагласи како са националним тако и са ЕУ стандардима у области заштите животне средине, што ће имати директних позитивних утицаја на здравље људи.</p> <p>Захтеви у области индустријских отпадних вода у националном законодавству дефинисани су Законом о водама (Сл. гл РС, бр. 30/10, 93/12) и одговарајућим подзаконским актима. Изградња постројења за пречишћавање отпадних вода у ТЕ Костолац Б ће омогућити да се отпадне воде ове термоелектране доведу до прописаних стандарда, што ће даље довести до побољшања квалитета воде реципијента.</p> <p>Такође, овај пројекат ће допринети да се испуне неопходни услови у циљу прибављања интегрисане дозволе за рад ТЕ Костолац, а како је то дефинисано Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађења животне средине (Сл. гл РС бр 135/2004). Изградњом постројења за пречишћавање отпадних вода обезбедиће се третман отпадних вода у складу са свим потребним техничко-технолошким и економским параметрима</p>
СТАТУС ПРОЈЕКТА:	Пројекат је кандидован у програм ИПА 2013, у току је израда Sector Fishe.
ВРЕДНОСТ ИНВЕСТИЦИЈЕ:	7.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013. година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2015. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	ИПА 2013
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Зауљене отпадне воде и атмосферске воде оптерећене нафтом и нафтним дериватима (мазут), као и отпадне воде које ће настати одсумпоравањем димних гасова (ОДГ), а које се генеришу у току процеса производње електричне енергије неопходно је да се прочисте мокрим кречњачким поступком пре испуштања у реципијент. Изградњом постројења смањиће се количине штетних материја које се испуштају у водоток реке Дунав.

**Приоритетни пројекти
у области заштите животне средине**

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА:	ГРАД НИШ И ОПШТИНЕ КОЈЕ ФОРМИРАЈУ РЕГИОН
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Пројекат изградње регионалног центра за управљање отпадом за Нишки регион</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Стратегија управљања отпадом Закон о управљању отпадом
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Смањење загађења животне средине, усклађивање са ЕУ директивама које се односе на управљање отпадом, економска и социјална корист изградњом инфраструктуре
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	Оснивање регионалног предузећа, локацијска дозвола и учешће општина у финансирању
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	23.500.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013.година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2018.година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Није дефинисан
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Према Националној стратегији управљања отпадом у Републици Србији усвојеној 2010. године и Закону о управљању отпадом, као најоптималније решење за одлагање отпада предлаже се формирање регионалних центара за управљање отпадом.</p> <p>Потписивањем међуопштинског споразума између града Ниша и општина Дољевац, Алексинац, Сокобања, Гацин Хан, Меровина и Ражањ са приближно 363.851 становника, створени су услови за израду планске и техничке документације потребне за изградњу регионалног центра за управљање отпадом. Регионални план се тренутно ревидира а у току је израда стратешке процене на регионални план. Одређена је локација за регионалну депонију „Келеш“ на територији Дољевца, неколико километара од постојеће депоније града Ниша. Неопходан предуслов за почетак изградње је израђена планска и техничка документација, укључујући студију оправданости са анализом трошкова и користи и идејни пројекат.</p> <p>Након тога, потребна су средства за изградњу регионалног центра за управљање отпадом, који поред депоније подразумева изградњу одређеног броја трансфер станица и рециклажних дворишта, као и набавку потребне опреме и возила. Планирана је изградња трансфер станица у општинама Алексинац, Сокобања, Сврљиг и Ражањ, а рециклажна дворишта у општинама Меровина, Гацин Хан и пет градских општина Града Ниша.</p>

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА:	ГРАД НОВИ САД И ОПШТИНЕ КОЈЕ ФОРМИРАЈУ РЕГИОН
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Пројекат изградње регионалног центра за управљање отпадом на територији Новог Сада</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Стратегија апроксимације у области животне средине за Републику Србију Стратегија управљања отпадом Закон о управљању отпадом
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Смањење загађења животне средине, усклађивање са ЕУ директивама које се односе на управљање отпадом, економска и социјална корист изградњом инфраструктуре.
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	Оснивање регионалног предузећа, локацијска дозвола и учешће општина у финансирању
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	25.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013.година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2020.година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Није дефинисан
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Према Националној стратегији управљања отпадом у Републици Србији, усвојеној 2010. године и Закону о управљању отпадом, као најоптималније решење за одлагање отпада предлаже се формирање регионалних центара за управљање отпадом.</p> <p>Регион за управљање отпадом формирали су Нови Сад, Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беоцин, Жабал, Врбас, Србобран и Темерин, са 510.522 становника.</p> <p>Усвојен је регионални план управљања отпадом. Предвиђена је локација нове регионалне депоније поред постојеће, на територији Новог Сада. У току је израда планске и техничке документације за изградњу регионалне депоније као и за санацију постојеће.</p> <p>Потребна средства за изградњу регионалног центра за управљање отпадом, који поред деопоније подразумева изградњу одређеног броја трансфер станица и рециклажних дворишта, набавку потребне опреме и возила као и проширење сакупљања отпада и на сеоска насеља. На овај начин би се повећао проценат становника који је укључен у систем сакупљања комуналног отпада, чиме би био отклоњен главни узрок нелегалног депоновања отпада.</p> <p>Регионалним планом је предвиђена изградња две трансфер станице:у Врбасу и Бачкој Паланци.</p>

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА:	ГРАД ЗРЕЊАНИН И ОПШТИНЕ КОЈЕ ФОРМИРАЈУ РЕГИОН
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Пројекат изградње регионалног центра за управљање отпадом на територији Зрењанина</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Стратегија управљања отпадом Закон о управљању отпадом
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Смањење загађења животне средине, усклађивање са ЕУ директивама које се односе на управљање отпадом, економска и социјална корист изградњом инфраструктуре.
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	Оснивање регионалног предузећа, локацијска дозвола и учешће општина у финансирању
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	21.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013. година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2017. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Није дефинисан
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Према Националној стратегији управљања отпадом у Републици Србији усвојеној 2010. године и Закону о управљању отпадом, као најоптималније решење за одлагање отпада предлаже се формирање регионалних центара за управљање отпадом.</p> <p>Потписивањем међуопштинског споразума између градова Зрењанина, Сечња, Титела, Ковачице и Житишта створени су услови за израду планске документације потребне за изградњу регионалног центра и оснивање регионалног предузећа које ће услугама покривати 193.368 становника. Усвојен је Регионални план са Стратешком проценом. Урађен је план детаљне регулације, генерални пројекат депоније са претходном студијом оправданости и ревизија генералног пројекта са претходном студијом оправданости.</p> <p>ЕУ у оквиру Програма подршке развоју инфраструктуре локалне самоуправе (МИСП2008) финансира израду студије оправданости са анализом трошкова и користи за успостављање система за управљање комуналним отпадом у овом региону. Ова студија показује оптималан број трансфер станица и рециклажних дворишта потребних за регион. Локација предвиђена за изградњу регионалне депоније налази се поред постојеће општинске депоније у Зрењанину.</p> <p>Након тога, потребна су средства за изградњу регионалног центра за управљање отпадом, који поред депоније подразумева изградњу одређеног броја трансфер станица и рециклажних дворишта, као и набавку потребне опреме и возила.</p>

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА:	ОПШТИНА СОМБОР И ОПШТИНЕ КОЈЕ ФОРМИРАЈУ РЕГИОН
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Пројекат изградње регионалног центра за управљање отпадом на територији Сомбора</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Стратегија управљања отпадом Закон о управљању отпадом
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Смањење загађења животне средине, усклађивање са ЕУ директивама које се односе на управљање отпадом, економска и социјална корист од унапређења инфраструктуре
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	Оснивање регионалног предузећа, локацијска дозвола и учешће општина у финансирању
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	18.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013.година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2017.година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Није дефинисан
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Према Националној стратегији управљања отпадом у Републици Србији усвојеној 2010. године и Закону о управљању отпадом, као најоптималније решење за одлагање отпада предлаже се формирање регионалних центара за управљање отпадом.</p> <p>Споразум о формирању региона за управљање комуналним отпадом потписале су општине Сомбор, Апатин, Кула, Оџаци, Бач са укупно 230.252 становника. Усвојен је регионални план о управљању отпадом од стране општина. Потребно је изградити стратешку процену на регионални план. Студија избора локације будуће регионалне санитарне депоније предвиђа изградњу на месту садашње депоније града Сомбора, на локацији „Ранчево“. Предвиђено је да регионални центар обухвата 3 трансфер станице (Кула, Оџаци и Бач).</p> <p>Неопходно је изградити недостајућу планску и техничку документацију, укључујући студију оправданости са анализом трошкова и користи и идејни пројекат, која је предуслов за почетак изградње.</p> <p>Тек након припремљене документације биће потребна средства за изградњу регионалног центра за управљање отпадом, у складу са студијом оправданости, који поред депоније подразумева изградњу одређеног броја трансфер станица и рециклажних дворишта, као и набавку потребне опреме и возила</p>

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА:	ОПШТИНА ЗАЈЕЧАР И ОПШТИНЕ КОЈЕ ФОРМИРАЈУ РЕГИОН
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Пројекат изградње регионалног центра за управљање отпадом на територији Зајечара - „Халово“</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Стратегија управљања отпадом Закон о управљању отпадом
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Смањење загађења животне средине, усклађивање са ЕУ директивама које се односе на управљање отпадом, економска и социјална корист изградњом инфраструктуре
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	Оснивање регионалног предузећа, решавање власништва над земљиштем, локацијска дозвола и учешће општина у финансирању
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	30.700.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013.година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2017.година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Није дефинисан
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Према Националној стратегији управљања отпадом у Републици Србији усвојеној 2010. године и Закону о управљању отпадом, као најоптималније решење за одлагање отпада предлаже се формирање регионалних центара за управљање отпадом.</p> <p>Регионални план о управљању отпадом израђен је за општине Зајечар, Бор, Мајданпек, Неготин, Кладово, Бољевац, Књажевац са приближно 271.465 становника. Одређена је локација „Халово“ на територији Зајечара за регионалну депонију и планирана изградња 5 трансфер станица (предвиђене да буду у општинама Књажевац, Бор, Кладово, Мајданпек и Неготин). Припремљен је идејни пројекат за регионалну депонију, студија процене утицаја на животну средину и студија оправданости. У току је решавање питања власништва парцела на територији предвиђеној за изградњу регионалне депоније.</p> <p>Потребно је ревидирати делове израђене техничке документације. Након тога, потребна су средства за изградњу регионалног центра за управљање отпадом, који поред депоније подразумева изградњу одређеног броја трансфер станица и рециклажних дворишта, као и набавку потребне опреме и возила.</p>

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА:	НОВА ВАРОШ И ОПШТИНЕ КОЈЕ ФОРМИРАЈУ РЕГИОН
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Пројекат изградње регионалног центра за управљање отпадом на територији Нове Вароши - „Бањица,,</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Стратегија управљања отпадом Закон о управљању отпадом
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Смањење загађења животне средине, усклађивање са ЕУ директивама које се односе на управљање отпадом, економска и социјална корист од унапређења инфраструктуре
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	Учешће општина у финансирању
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	18.400.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013.година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2017.година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Није дефинисан
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Према Националној стратегији управљања отпадом у Републици Србији усвојеној 2010. године и Закону о управљању отпадом, као најоптималније решење за одлагање отпада предлаже се формирање регионалних центара за управљање отпадом.</p> <p>Регионални план урађен за општине: Нова Варош, Прибој, Пријеполје и Сјеница, са приближно 116.189 становника. Регионална депонија на локацији „Бањица“ на територији Нове Вароши се дуго и споро гради. Укупна до сада извршена улагања у регионалну депонију Бањица износе око 1.000.000 €. Тренутно је у изради ревизија постојеће документације кроз пројекат који финансира ЕУ. Потребна средства за наставак изградње као би регионални систем био потпун, укључујући трансфер станице и рециклажне центре.</p>

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА:	ЈКП РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР ЗА УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ ДУБОКО
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	Проширење ЈКП Регионални центар за управљање отпадом „Дубоко,,
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Стратегија управљања отпадом Закон о управљању отпадом
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Дугорочно решавање проблема комуналног отпада,, јер се продужава век трајања регионалне депоније, смањење загађења животне средине, економска и социјална корист проширењем постојеће инфраструктуре.
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	Обезбеђивање власништва над земљишем и учешће општина у финансирању
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	2.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013. година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2015. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Није дефинисан
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Јавно комунално предузеће Регионални центар за управљање отпадом Дубоко основано је ради трајног решавања проблема одлагања чврстог комуналног отпада на територији која обухвата девет локалних самоуправа Златиборског и Моравичког управног округа (Ужице, Чачак, Чајетина, Пожега, Косјерић, Бајна Башта, Ивањица, Ариље и Лучани), где живи више од 370 000 становника. Регионална депонија са линијом за сепарацију на локацији „Дубоко“, на територији Ужица, пуштена је у рад 2011. године. Студија изводљивости предвидела је изградњу депоније од седам етажа за коју је урађена пројекција коришћења за време од 12 до 15 година. Резултати прве године рада овог регионалног система показују одступања од претпоставки из Студије изводљивости, што ће као последицу имати брже попуњавање прве четири изграђене етаже тела депоније. Предвиђено трајање је 7 година).</p> <p>Потребно је обезбедити средства за другу фазу инвестиције и проширити простор за депоновање (у овој фази додатних 180.000m³), чиме се отвара могућност трајног решавања проблема комуналног отпада у овој регији.</p>

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА:	ЈП ИНГРИН И ОПШТИНА ИНЂИЈА
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Пројекат изградње регионалног центра за управљање отпадом на територији Инђије</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Стратегија управљања отпадом Закон о управљању отпадом
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Смањење загађења животне средине, усклађивање са ЕУ директивама које се односе на управљање отпадом, економска и социјална корист од унапређења инфраструктуре
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	Учешће општина у финансирању и поштовање међуопштинског споразума.
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	12.240.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013. година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2017. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Није дефинисан
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Према Националној стратегији управљања отпадом у Републици Србији усвојеној 2010. године и Закону о управљању отпадом, као најоптималније решење за одлагање отпада предлаже се формирање регионалних центара за управљање отпадом.</p> <p>Инђија, Ириг, Рума, Сремски Карловци, Пећинци, Стара Пазова, Шид су потписале међуопштински споразум о управљању отпадом. Територија покрива 211.026 становника. Усвојен је регионални план о управљању отпадом. Општина Инђија је основала предузеће које ће бити оператер на регионалној депонији ЈП Ингрин.</p> <p>У току је изградња тела регионалне депоније. Потребна средства за наставак изградње као би регионални систем био потпун, укључујући трансфер станице и рециклажне центре.</p>

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА:	КРАГУЈЕВАЦ И ОПШТИНЕ КОЈЕ ФОРМИРАЈУ РЕГИОН
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Пројекат изградње регионалног центра за управљање отпадом на територији Крагујевца</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Стратегија управљања отпадом Закон о управљању отпадом
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Смањење загађења животне средине, усклађивање са ЕУ директивама које се односе на управљање отпадом, економска и социјална корист од унапређења инфраструктуре
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	Оснивање регионалног предузећа, локацијска дозвола и учешће општина у финансирању
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	20.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013. година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2017. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Није дефинисан
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Према Националној стратегији управљања отпадом у Републици Србији усвојеној 2010. године и Закону о управљању отпадом, као најоптималније решење за одлагање отпада предлаже се формирање регионалних центара за управљање отпадом.</p> <p>Општине предвиђене стратегијом за управљање отпадом нису постигле споразум о удруживању у регион за управљање отпадом. Топола се придружила Лапову, док Аранђеловац тражи ближи регион. На основу тога, остају Крагујевац и Кнић који могу да направе регион потписивањем међуопштинског споразума. Након тога је неопходно израдити недостајућу планску и техничку документацију, укључујући студију оправданости са анализом трошкова и користи и идејни пројекат, која је предуслов за почетак изградње. Потребно је размотрити питање оператера на будућој регионалној депонији и евентуално основати ново регионално предузеће.</p> <p>Тек након припремљене документације биће потребна средства за изградњу регионалног центра за управљање отпадом, у складу са студијом оправданости, који поред депоније подразумева изградњу одређеног броја трансфер станица и рециклажних дворишта, као и набавку потребне опреме и возила.</p>

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА:	КРУШЕВАЦ И КРАЉЕВО И ОПШТИНЕ КОЈЕ ФОРМИРАЈУ РЕГИОН
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Пројекат изградње регионалног центра за управљање отпадом за регион Крушевца и Краљева</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Стратегија управљања отпадом Закон о управљању отпадом
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Смањење загађења животне средине, усклађивање са ЕУ директивама које се односе на управљање отпадом, економска и социјална корист од унапређења инфраструктуре
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	Оснивање регионалног предузећа, доношење званичне одлуке од стране општина о отпочињању реализације пројекта, локацијска дозвола и учешће општина у финансирању
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	30.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013. година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2017. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Није дефинисан
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Према Националној стратегији управљања отпадом у Републици Србији усвојеној 2010. године и Закону о управљању отпадом, као најоптималније решење за одлагање отпада предлаже се формирање регионалних центара за управљање отпадом.</p> <p>Крушевац, Трстеник, Варварин, Рековац, Ћићевац, Брус, Александровац имају приближно 263.740 становника и били су предвиђени Стратегијом као један регион за управљање отпадом Краљево, Врњачка Бања, Нови Пазар, Рашка и Тутин имају 296.761 становника и били су Стратегијом предвиђени као посебан регион за управљање отпадом.</p> <p>У марту 2011. потписан је Споразум о сарадњи региона Краљева и Крушевца у заједничком организовању и управљању комуналном отпаду, чиме су се два региона предвиђена стратегијом спојила. Потписнице Споразума о сарадњи у заједничком управљању отпадом су: градови Краљево, Нови Пазар и Крушевац и општине Врњачка Бања, Александровац, Брус, Варварин, Рашка, Трстеник, Тутин Ћићевац и Параћин.</p> <p>Потребно је израдити регионални план о управљању отпадом, планску и техничку документацију потребну за изградњу регионалног центра за управљање отпадом.</p> <p>Тек након припремљене документације биће потребна средства за изградњу регионалног центра за управљање отпадом, у складу са студијом оправданости, који поред депоније подразумева изградњу одређеног броја трансфер станица и рециклажних дворишта, као и набавку потребне опреме и возила.</p>

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА:	ГРАД ВРАЊЕ И И ОПШТИНЕ КОЈЕ ФОРМИРАЈУ РЕГИОН
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Пројекат проширења санитарне депоније у Врању</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Стратегија управљања отпадом Закон о управљању отпадом
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Смањење загађења животне средине, усклађивање са ЕУ директивама које се односе на управљање отпадом, економска и социјална корист од унапређења инфраструктуре
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	нема.
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	10.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013. година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2017. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Није дефинисан
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Према Националној стратегији управљања отпадом у Републици Србији усвојеној 2010. године и Закону о управљању отпадом, као најоптималније решење за одлагање отпада предлаже се формирање регионалних центара за управљање отпадом.</p> <p>Град Врање има потписан Споразум о формирању региона са општинама-Бујановац, Трговиште, Сурдулица и Босилеград са приближно 220.000 становника. Садашња санитарна депонија „Метерис“ изграђена 2002. као прва санитарна депонија у Србији. Предвиђено је проширење и решавање третмана процедурних вода, чиме би депонија прерасла у регионалну.</p> <p>Студија оправданости је израђена, а израда Плана детаљне регулације и Процене утицаја је у току. Израда главног пројекта планирана кроз пројекат који финансира ЕУ.</p> <p>Тек након припремљене документације биће потребна средства за изградњу регионалног центра за управљање отпадом, у складу са студијом оправданости, који поред депоније подразумева изградњу одређеног броја трансфер станица и рециклажних дворишта, као и набавку потребне опреме и возила.</p>

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА:	ПЕТРОВАЦ НА МЛАВИ И ОПШТИНЕ КОЈЕ ФОРМИРАЈУ РЕГИОН
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Пројекат изградње регионалног центра за управљање отпадом на територији Петровца на Млави</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Стратегија управљања отпадом Закон о управљању отпадом
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Смањење загађења животне средине, усклађивање са ЕУ директивама које се односе на управљање отпадом, економска и социјална корист од унапређења инфраструктуре
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	Оснивање регионалног предузећа, локацијска дозвола и учешће општина у финансирању
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	5.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013. година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2017. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Није дефинисан
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Према Националној стратегији управљања отпадом у Републици Србији усвојеној 2010. године и Закону о управљању отпадом, као најоптималније решење за одлагање отпада предлаже се формирање регионалних центара за управљање отпадом.</p> <p>Међуопштински споразум о управљању отпадом потписали Петровац на Млави, Мало Црниће, Жабари, Кучево, Жагубица. Због накнадног придруживања Пожаревца, Великог Градишта и Голубца у току је ревизија Регионалног плана.</p> <p>Потребно је израдити неопходну планску и техничку документацију, одредити локацију за регионалну депонију и формирати предузеће које ће управљати регионалним системом.</p> <p>Тек након припремљене документације биће потребна средства за изградњу регионалног центра за управљање отпадом, у складу са студијом оправданости. Поред депоније, регионални центар подразумева изградњу одређеног броја трансфер станица и рециклажних дворишта, као и набавку потребне опреме и возила.</p>

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА:	ГРАД БЕОГРАД
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Пројекат изградње регионалног центра за управљање отпадом на територији града Београда</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Стратегија управљања отпадом Закон о управљању отпадом
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Смањење загађења животне средине, усклађивање са ЕУ директивама које се односе на управљање отпадом, економска и социјална корист од унапређења инфраструктуре
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	Учешће општина у финансирању
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	100.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013. година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2017. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Није дефинисан
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>За Београдске општине Вождовац, Врачар, Гроцка, Звездара, Земун, Младеновац, Нови Београд, Палилула, Раковица, Савски Венац, Сопот, Стари град, Сурчин и Чукарица са 1.421.997 становника израђен је план управљања отпадом за период 2011-2020 који је усвојен у новембру 2011. Локација будућег регионалног центра је поред постојеће депоније Винча. Неопходно је израдити недостајућу планску и техничку документацију, укључујући студију оправданости са анализом трошкова и користи и идејни пројекат, која је предуслов за почетак изградње.</p> <p>Тек након припремљене документације биће потребна средства за изградњу регионалног центра за управљање отпадом, који у складу са студијом оправданости, поред депоније подразумева изградњу одређеног броја трансфер станица и рециклажних дворишта, као и набавку потребне опреме и возила.</p>

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА:	МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Организовање сакупљање и складиштење батерија и њихова рециклажа</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Стратегија управљања отпадом Закон о управљању отпадом
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Смањење загађења животне средине, усклађивање са ЕУ директивама које се односе на управљање посебним токовима отпада, економска и социјална корист од унапређења инфраструктуре
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	Локације, план и програм улагања и организација система
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	10.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013. године
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2017. године
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Није дефинисан
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Не постоји пројектна документација и потребно је израдити.</p> <p>Потенцијални пројекат подразумева изградњу постројења за рециклажу батерија које не постоји у окружењу. Отпад је веома опасан јер садржи тешке метале који загађују воду и земљиште. По директиви до 2016. год. мора да се сакупи до 45 % батерија.</p>

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА:	МИНИСТАРСВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Рециклаза нафтног отпада у нафтне деривате (систем пиролизе)</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Стратегија управљања отпадом Закон о управљању отпадом
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Смањење загађења животне средине, усклађивање са ЕУ директивама, економска и социјална корист од унапређења инфраструктуре
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	Проблеми везани за локацију (изабирати по месту настанка специфичног отпада)
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	8.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013. година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2015. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Није дефинисан
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Процењене годишње количине нафтног отпада у Србији су 50.000 тона употребљеног уља, 18.000 тона истрошених гума и 88.000 тона пластике. На нашем тржишту недавно је доступан патент Института China She-nyang Neighing Science & Technology који уз помоћ континуиране пиролизе рециклира старе гуме, сву пластику и стара машинска уља у нафтне деривате (битумен, мазут, дизел, бензин). Процес је повратни, нафтни отпад се враћа у деривате. Целокупни процес одвија се у систему који је херметички затворен и без губитка топлоте и без икаквог контакта са окружењем.

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА:	МИНИСТАРСВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Пројектовање и изградња постројења за термички третман медицинског отпада</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Стратегија управљања отпадом Закон о управљању отпадом
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Смањење загађења животне средине, усклађивање са ЕУ директивама које се односе на управљање отпадом, економска и социјална корист од унапређења инфраструктуре
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	Обезбеђивање локације.
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	3.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013. година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2018. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Није дефинисан
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Пројектовање и изградња постројења за термички третман медицинског отпада је потреба Републике Србије, имајући у виду да се велика количина ове врсте отпада извози и да је цена извоза висока. Један део ове врсте отпада се неконтролисано одлаже у контејнере у урбаним срединама. Потребно је припремити пројектну документацију и одабрати локацију за изградњу постројења у коме би се термички третирали лекови, фармацевтски и инфективни отпад.

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА:	РУДНИК БАКРА МАЈДАНПЕК
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Пречишћавање отпадних површинских вода са јужног ревира Рудника бакра Мајданпек</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Национални програм заштите животне средине
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Решавање проблема индустријских отпадних вода са високим садржајем токсичних метала које су се до сада директно испуштале у реку Пек.
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	Брзина прибављања дозвола.
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	15.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013. године
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2014. године
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Није дефинисан
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Новоформирано језеро створено је акумулацијом сливног подручја Рудника бакра Мајданпек у предходних 15 година када није било новца за одржавање система за испумпавање. Директно испуштање у реку Пек створило би еколошку катастрофу неслућених размера. Последице директног испумпавања воде из језера осетила би и река Дунав. Данас су Законски критеријуми за испумпавање у реципијент много строжији и неопходно је предузети све кораке како би се поступало у складу са њима.</p> <p>Пројекат подразумева изградњу постројења за третман отпадних вода које имају висок садржај Fe, Cu, Cd, како би могле да се упуштају у водоток реке Пек.</p> <p>Постројење за пречишћавање отпадних вода у првој фази третираће отпадне воде из језера јужног дела површинског копа а касније свакако и других контаминираних вода из сливног подручја Рудника бакра Мајданпек који је главни загађивач на овим просторима.</p> <p>Реализацијом овог пројекта вратио би се сјај златоносне реке Пек која је на граници живота што се тиче биодиверзитета (флоре и фауне).</p>

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА:	ОПШТИНА КРАЉЕВО И МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Систем за пречишћавање отпадних вода у општини Краљево</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Национални програм заштите животне средине
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Решавање проблема комуналних отпадних вода и побољшање општих услова живота
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	нема
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	60.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013. година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2016. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Није дефинисан
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Канализациони систем у општини Краљево је у лошем стању у градским зонама. Тренутно се у оквиру пројекта који финансира ЕУ израђује документација потребна за реконструкцију постојеће канализационе мреже, проширење и реконструкцију постројења за третман отпадних вода у Краљеву. У току је израда предходне студије изводљивости са анализом трошкова и користи и генерални пројекат.</p> <p>Циљ пројекта је припрема недостајуће документације и изградња постројења за третман отпадних вода, укључујући реконструкцију и проширење постојећег система. Овај пројекат предвиђа да се канализационим системима прикупе, одведу и пречисте све употребљене воде из домаћинства и претходно третиране отпадне воде индустријских комплекса.</p>

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА:	ОПШТИНЕ РАКОВИЦА, ВОЖДОВАЦ И САВСКИ ВЕНАЦ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Систем за сакупљање, одвођење и пречишћавање отпадних вода у сливу Топчидерске реке</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Национални програм заштите животне средине
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Решавање проблема комуналних отпадних вода и побољшања општих услова живота на територији града Београда
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	Усвајање плана детаљне регулације
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	30.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013. година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2016. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Није дефинисан
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Топчидерска река представља својеврсни отворени колектор отпадних вода. Слив Топчидерске реке највеће је административно подручје главног града и покрива површину од 148 км² са добро развијеном хидрографском мрежом. У сливу Топчидерске реке живи око 160.000 људи и дугачка је око 23 км.</p> <p>Топчидерска река припада четвртој класи. Садашње загађење реке проузроковано је ерозијом земљишта и употребом реке као отвореног колектора за отпадне воде у Реснику и Рипњу. Потребно је израдити документацију да би се извршила пренамена земљишта и решио проблем отпадних вода у сливу Топчидерске реке.</p>

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА:	ПАРК ПАЛИЋ Д.О.О.
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Чишћење и ремедијација муља из Палићког језера</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Национални програм заштите животне средине Стратегија управљања отпадом
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Решавање проблема животне средине, унапређење туризма
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	Начина збрињавања извађеног муља
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	25.200.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013. година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2017. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Није дефинисан
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Заштићено природно добро „Палићко језеро” обухвата 713 ha. Језеро је подељено у 4 сектора дубине од 1-2 метра. Нарочито је туристички важан сектор 4. Током 1972-1975 је делимично урађено чишћење Палићког језера. Међутим, након чишћења, процес загађење је настављен, због чега се и квалитет воде у језеру све више погоршава, нарочито од нетретираних отпадних вода.</p> <p>Новоизграђено постројење за пречишћавање отпадних вода града Суботице је пуштено у рад 2011 године, са циљем да нитрификацијом и уклањањем фосфора из отпадних вода обезбеди степен пречишћености прихватљив за реципијент прве категорије, какво је језеро Палић. На тај начин се успоставља одговарајући квалитет вода у језеру, јер се пречишћене отпадне воде користе за освежавање језера, што ствара основу за ремедијацију односно спровођење активности чишћења муља.</p> <p>Институт за водопривреду Јарослав Черни из Београда је израдио „Анализу изводљивости чишћења и ремедијације муља из језера Палић и Лудаш”. На основу те анализе потребно је уклонити 1.3 милиона м³ муља из језера Палић и 2 милиона м³ муља из језера Лудаш.</p> <p>Крајем 2011. године Институт Јарослав Черни је израдио и Студију о процени утицаја на животну средину чишћења и ремедијације муља из језера Палић, као и Студију оправданости са идејним пројектом чишћења и ремедијације муља из језера Палић. На основу урађене документације може се израдити техничка документација потребна за добијање грађевинске дозволе за извођење радова за ремедијацију и чишћења језера до нивоа самодрживости.</p>

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА:	ОПШТИНЕ ВРБАС, КУЛА И ЦРВЕНКА
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Ремедијација Великог Бачког канала (3 фаза)</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Стратегија управљања отпадом
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Решавање проблема угрожене животне средине
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	Одлагање завршетка фазе 2
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	20.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2014
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2019
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Није дефинисан
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Канал Дунав-Тиса-Дунав или њен део Велики Бачки канал изграђен је у 18 веку са основним циљем снабдевања тог дела Бачке водом за наводњавање земљишта, једним делом и за одводњавање као и за пловидбу. Због великог броја индустријских постројења која су изграђена током 20 века дошло је до великог загађења канала. Највеће загађење је код Врбаса где је канал потпуно испуњен индустријским муљем (најгори водоток у Европи). Канал је проблем и за реку Тису а значајно загађује и Дунав. Потребно је зауставити даље загађење да би пројекат био одржив.</p> <p>Пројекат је подељен у 3 фазе. Завршена је прва фаза - изградња централног колектора. У току је изградња канализационе мрежа на територији Врбаса Куле и Црвенке, као и 5 села на територији општине Врбас. Такође, у току је друга фаза - изградња постројења за пречишћавање отпадних вода из централног колектора. Радови су започети у марту 2012 и трајаће током 2013. године, после чега би уследио период пробног рада постројења.</p> <p>Трећа фаза је чишћење и ремедијација дна канала, коју је могуће урадити теко по завршетку изградње постројења, и за ову фазу је неопходно обезбедити финансијска средства.</p>

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА:	ООШТИНА ЧАЧАК и МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Ремедијација градске депоније Прелићи у Чачку</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Национални програм заштите животне средине; Стратегија управљања отпадом
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Решавање проблема угрожене животне средине, затварањем градске депоније Прелићи, општина Чачак морала би да користи депонију Дубоко као једино место за одлагање отпада.
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	нема
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	6.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013. година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2015. година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Није дефинисан
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>Огроман број депонија (164 регистроване и преко 1.600 дивљих) не задовољава минималне предвиђене стандарде за санитарну депонију што узрокује загађење земљишта и издани. Процедне воде се не прикупљају нити се пречишћавају. Ретко је решен и проблем депонијског гаса.</p> <p>У току реализације Твининг пројекта - „Јачање институционалних капацитета у управљању опасним отпадом,, са Аустриском агенцијом за заштиту животне средине израђена је Студија о процени опасности са препорукама за даља испитивања као и груба Процена ремедијационих опција за депонију „Прелићи,, на којој се налази преко 1.000.000 м3 комуналног отпада која је у непосредној близини насељеног места, реке Западне Мораве и заштићених природних добара. Она ће бити основ за доношење плана ремедијације. Потребно је израдити недостајућу документацију и извршити ремедијацију локације.</p>

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	ПКБ БЕОГРАД, ГРАД БЕОГРАД
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Пострјење за производњу биогаза</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Национални програм заштите животне средине Стратегија за управљање отпадом Национални акциони план за ОИЕ
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Допринос смањењу загађења Београда и производња биогаза.
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	нема
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	30.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2015
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Није дефинисан
ОПИС ПРОЈЕКТА:	<p>ПКБ располаже са значајним капацитетима биомасе различитог порекла и то 160.000 т чврстог стајског ђубрива са 16 % суве матрије и 10.000 тона пшеничног сена на годишњем нивоу. Неадекватно одлагање има за последицу загађење земљишта, подземних и површинских вода и ваздуха.</p> <p>Циљ пројекта је да се замени постојећи систем депоновања стајњака у отворене лагуне постројењем за производњу биогаза(биорекаторима). Третманом биомасе, пре свега стајског ђубрива убрзава се процес компостирања биомасе и добија се квалитетно органско ђубриво. Поред тога отвара се могућност изградње електране на биогаз која би произвела топлотну и електричну енергију номиналне снаге до 5 MW.</p>

КАНДИДОВАНО ЗА ПРЕТПРИСТУПНИ ИНСТРУМЕНТ – ИПА

НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА:	МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Израда Стратегије борбе против климатских промена, са акционим планом</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Финансијски споразум између Владе Републике Србије и Европске комисије
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Реализација пројекта обезбедиће идентификацију временског оквира и могућности ограничења/смањења емисија гасова са ефектом стаклене баште на националном нивоу
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	нема
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	1.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	2013.година
ЗАВРШЕТАК ПРОЈЕКТА:	2015.година
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Фондови ЕУ-ИПА 2012
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Активности пројекта обухватиће анализу постојећих података и акција које доприносе ограничења/смањењу емисија гасова са ефектом стаклене баште (ГХГ), које су у фази реализације, инициране су и планиране, као и анализу релеванних одредби закона чије спровођење доприноси ограничења/смањењу емисија ГХГ. На основу потребних и расположивих средстава, укључујући и техничко технолошке потребе, као и очекивани раст ГДП-а биће дефинисане могуће акције, временски оквир и потребе за њихово спровођење. Кроз стратегију и акциони план биће утврђено ограничења/смањење емисија које се остварује као и колико је оно до 2020, односно 2030. године поштујући одредбе секторских стратешких докумената, пре свега нове Стратегије развоја енергетике. Анализе ће узети у обзир и потребе по питању прилагођавања на измењене климатске услове, а како би се дефинисао одрживи пут ограничења/смањење емисија ГХГ. Узимајући у обзир расположивост података оквирна стратегија развоја праћења смањењем емисија ГХГ до2050. биће израђена. Све ово у складу са ЕУ Пакетом за климу и енергију и Мапом пута до 2050, али и друга релевантна документа ЕУ, као и Оквирне конвенције УН о промени климе.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Имплементација Стратегије апроксимације у области животне средине</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Стратегија апроксимације у области животне средине за Републику Србију Закони релевантни за област заштите животне средине Финансијски споразум између Владе Републике Србије и Европске комисије
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Имплементација Стратегије Апроксимације у области животне средине, која је усвојена 2011.године, води ка потпуној усклађености са правним тековинама ЕУ, имплементацији законодавства и правних тековина ЕУ, као и успешним преговорима о чланству за Поглавље 27 – животна средина.
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	нема
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	2.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	Након потписивања Финансијског споразума између Владе Републике Србије и Европске комисије
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Фонд ЕУ-ИПА 2013
ОПИС ПРОЈЕКТА:	Овим пројектом је планирана припрема државних службеника и других релевантних заинтересованих страна и израда докумената неопходних за процес преговарања о чланству у ЕУ у области животне средине, као и детаљно планирање коришћења расположивих фондова ЕУ и средстава међународних институција. Резултати који ће бити остварени реализацијом овог пројекта су: <ul style="list-style-type: none"> • Припремљен инвестициони и финансијски план за област животне средине; • Припремљени имплементациони планови за специфичне директиве о великим улагањима и другим одабраним директивама; • Припремљене преговарачке позиције за Поглавље 27 - животна средина; • Установљен и спроведен одређен број обука, тренинга, радионица, семинара и студијских посета за различите заинтересоване стране, ради изградње капацитета.

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Јачање административних и стручних капацитета српских институција у циљу побољшања имплементације ЕУ законодавства о биоцидним производима и других прописа везано за стављање хемикалија на тржиште (посебно за REACH)</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Стратегија за апроксимацију у области животне средине за Републику Србију Национални програм за заштиту животне средине Закон о хемикалијама Закон о биоцидним производима Финансијски споразум између Владе Републике Србије и Европске комисије
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат има велики значај у процесу приступања ЕУ јер доприноси побољшању имплементације ЕУ законодавства у области биоцидних производа и других прописа везаних за стављање хемикалија на тржиште (нарочито за REACH).
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	нема
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	1.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	Након потписивања Финансијског споразума између Владе Републике Србије и Европске комисије
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Фонд ЕУ-ИПА 2013
ОПИС ПРОЈЕКТА:	У оквиру пројекта планирано је да се постигну очекивани резултати: <ul style="list-style-type: none"> • Спроведени тренинзи за релевантне институције и органе одговорне за управљање хемикалијама и биоцидним производима у области процене ризика и управљања ризиком од биоцидних производа и хемикалија; • Спроведени тренинзи за релевантне институције одговорне за законодавство у области биоцидних производа и стављања хемикалија на тржиште (посебно за REACH); • Државни службеници су припремљени за учествовање и учествује у раду ЕСНА и других ЕУ органа за управљање хемикалијама; • Припремљена упутства за имплементацију законодавства у области стављања хемикалија на тржиште (посебно за REACH) за надлежне институције и државне органе; • Припремљени приручници везано за процену ризика од хемикалија и биоцидних производа

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Јачање административних капацитета за управљање опасним отпадом</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Стратегија за управљање отпадом Закон о управљању отпадом Финансијски споразум између Владе Републике Србије и Европске комисије
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Пројекат има национални значај имајући у виду да ће допринети да се успостави национални систем за адекватно управљање опасним отпадом, што је у складу са Оквирном директивом (2008/98/ЕС) Европске уније.
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	нема
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	1.000.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	Након потписивања Финансијског споразума између Владе Републике Србије и Европске комисије
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Фонд ЕУ-ИПА 2013
ОПИС ПРОЈЕКТА:	У оквиру пројекта планирано је да се постигну очекивани резултати: <ul style="list-style-type: none"> • Развије Интегрални план управљања опасним отпадом; • Изради Студија институционалне организације управљања опасним отпадом • Ојачају капацитети на националном и локалном нивоу за управљање опасним отпадом

НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ:	МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ, РАЗВОЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
НАЗИВ ПРОЈЕКТА:	<i>Успостављање механизма за праћење, извештавање, разматрање и верификацију емисије гасова са ефектом стаклене баште и других информација од значаја за климатске промене</i>
СТРАТЕШКИ И ПРАВНИ ОСНОВ:	Стратегија апроксимације у области животне средине за Републику Србију Национални програм за заштиту животне средине Закони релевантни за област заштите животне средине Финансијски споразум између Владе Републике Србије и Европске комисије
ЗНАЧАЈ ПРОЈЕКТА:	Реализација пројекта ће обезбедити праћење и извештавање о емисијама гасова са ефектом стаклене баште (ГХГ) и других информација од значаја за климатске промене у складу са захтевима Оквирне конвенције УН о промени климе и ЕУ законодавства.
РИЗИК ПРОЈЕКТА:	нема
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА:	1.200.000 €
ПОЧЕТАК ПРОЈЕКТА:	Након потписивања Финансијског споразума између Владе Републике Србије и Европске комисије
ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА:	Фонд ЕУ-ИПА 2013
ОПИС ПРОЈЕКТА:	У оквиру пројекта ће се идентификовати тренутно стање система прикупљања података о емисијама гасова са ефектом стаклене баште и других релевантних информација. Препоруке за унапређење система за извештавање о емисијама гасова са ефектом стаклене баште и других релевантних информација према захтевима Оквирне конвенције УН о промени климе биће изражене кроз пројекат. Систем треба да буде у складу са ЕУ Одлуком 280/2004/ЕС о механизму праћења емисија гасова са ефектом стаклене баште и спровођењу Кјото протокола, као и новом одлуком која је у процесу припреме на нивоу ЕУ.